

Noțiuni de Securitate și Sănătate în Muncă

Îndrumar pentru elevii din învățământul liceal

Volumul I

Coordonatori:

Gabriela CĂLDĂRESCU - Șef serviciu SSM, Inspectoratul Teritorial de Muncă
Iași

George Daniel TANASIEVICI - Inspector șef adj. SSM, Inspectoratul Teritorial de
Muncă Iași

Costel GROJDEA - Inspector șef, Inspectoratul Teritorial de Muncă Iași

Autori:

George Daniel TANASIEVICI, Gabriela CĂLDĂRESCU,
Laurențiu NĂVODARU, Rodica DUMITRU, Mihai Adrian BERNEVIG,
Constanța PRAVĂȚ, Sorinela Ileana PRICOP, Laura FLOREA

Referenți științifici:

Prof. univ. dr. ing. **Costică BEJINARIU** - Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi”
din Iași

Inspector general de stat Dr. ing. **Dantes Nicolae BRATU** - Inspecția Muncii

editura pim

Editură acreditată CNCSIS – 66/2010

Șoseaua Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 109, Iași – 700497

Tel. 0730086676, 0732430407

email: editurapim@pimcopy.ro

www.pimcopy.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Noțiuni de securitate și sănătate în muncă : îndrumar pentru elevii din învățământul liceal. - Iași : PIM, 2023

2 vol.

ISBN 978-606-13-7553-0

Vol. 1 / Rodica Dumitru, Laura Florea, Constanța Pravăț, ... ; coord.: Gabriela Căldărescu - șef serviciu, Inspectoratul Teritorial de Muncă Iași, George Daniel Tanasievici - inspector șef adj., Inspectoratul Teritorial de Muncă Iași, Costel Grojdea - inspector șef, Inspectoratul Teritorial de Muncă Iași ; ref. șt.: prof. univ. dr. ing. Costică Bejinariu - Universitatea Tehnică "Gheorghe Asachi" din Iași, inspector general de stat dr. ing. Dantes Nicolae Bratu - Inspecția Muncii București. - 2023. - Conține bibliografie. - ISBN 978-606-13-7554-7

I. Dumitru, Rodica

II. Florea, Laura

III. Pravăț, Constanța

IV. Căldărescu, Gabriela (coord.)

V. Tanasievici, George Daniel (coord.)

VI. Grojdea, Costel (coord.)

VII. Bejinariu, Costică (ref. șt.)

VIII. Bratu, Dantes Nicolae (ref. șt.)

614

Copyright ©

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin autorului/autorilor.

Nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul scris al coordonatorilor/autorilor.

Argument

Necesitatea includerii noțiunilor de legislația muncii și a legislației de securitate și sănătate în muncă în activitățile educaționale ale tinerilor elevi are la bază existența unor deficiențe privind implementarea legislației, sesizate de Inspekția Muncii prin activitățile de control și cercetare a accidentelor de muncă. Prin urmare, a fost vital să analizăm ce pot face școlile pentru a furniza tinerilor elevi cunoștințe și a le dezvolta anumite abilități de rezolvare a unor probleme referitoare la atitudini de muncă, abilități tehnice și specifice viitoarei lor ocupații.

În acest context considerăm că, informarea elevilor din învățământul liceal și profesional referitor la legislația muncii, dincolo de faptul că este o necesitate atât pentru lucrători cât și pentru angajatori, poate contribui la educarea și dezvoltarea lor.

Statisticile arată că tinerii cu vârsta cuprinsă între 18 și 24 de ani sunt mai expuși la accidente grave la locul de muncă decât adulții, deoarece sunt nou veniți în câmpul muncii, le lipsește experiența, maturitatea fizică și psihologică, și adesea este posibil să nu acorde importanța cuvenită riscurilor cu care se pot confrunta.

Din aceste considerente, cadrele didactice pot juca un rol important în acest domeniu, dacă îi învață pe tineri să înțeleagă riscurile de la o vârstă fragedă și reușesc să le dezvolte abilități pentru prevenirea lor care îi vor ajuta să rămână în siguranță pe tot parcursul vieții.

De asemenea dacă tinerii încep să învețe despre sănătate și securitate în același timp în care învață să scrie și să citească, aceste noțiuni vor deveni o parte integrantă firească a modului în care lucrează, se joacă și trăiesc. Concursul Național ”ȘTIU ȘI APLIC”, este un instrument educativ privind securitatea și sănătatea în muncă, care în decursul celor 10 ani a demonstrat că poate contribui la educarea tinerilor, în domeniul securității și sănătății în muncă, la nivelul învățământului preuniversitar.

Acest îndrumar, structurat în două volume, transcrie o serie de prevederi legale specifice legislației muncii la nivelul de înțelegere a tinerilor din învățământul liceal în scopul de ai ajuta pe aceștia să învețe și să deprindă cunoștințele necesare pentru respectarea regulilor și reglementărilor de securitate și sănătate în muncă necesare în activitatea practică, ulterior lucrativă, având drept scop conștientizarea elevilor de la categoria de vârstă peste 15 ani, când din punct de vedere legal au acces la locuri de muncă, dezvoltarea unui comportament preventiv în mediul de muncă, crearea unui sistem de orientare practică și prevenirea accidentelor de muncă. Digitalizarea, inclusiv procesele/operațiunile bazate pe tehnologia informației și comunicațiilor, platformele online ar putea să genereze oportunități, dar și noi provocări, pentru securitatea și sănătatea în muncă. Integrarea noțiunilor de securitate și sănătate în muncă în educație ar însemna că acest domeniu poate deveni parte integrantă a educației tinerilor.

Inspector general de stat Dr. ing. **Dantes Nicolae BRATU**

Noțiuni de SECURITATE ȘI SĂNĂTATE ÎN MUNCĂ
Îndrumar pentru elevii din învățământul liceal - Volumul I

Cuvânt înainte

Acest îndrumar a fost conceput pentru elevii și profesorii din învățământul preuniversitar care doresc să învețe noțiuni noi și să își dezvolte abilități de comunicare în domeniul legislației muncii cu accent pe securitate și sănătate în muncă, în condițiile în care în sistemul de învățământ actual nu există materiale și surse de informare specifice. Rațiunea pentru care autorii au conceput acest îndrumar are la bază faptul că deși este un domeniu care nu apare în curriculum- ul școlar este necesar a fi studiat de tineri pentru beneficiul lor ulterior în viața profesională, indiferent ce profesie vor urma dacă vor fi electricieni, instalatori, profesori, medici, manageri, juriști etc.

Îndrumarul se bazează pe legislația muncii și a securității și sănătății în muncă, iar sintagmele, precum ”echipament de muncă, contract individual de muncă, echipament individual de protecție, accidente de muncă, riscuri profesionale, semnalizare de securitate și sănătate în muncă, protecție, boli profesionale, fișe individuale de instruire etc.”, care se regăsesc în text sunt de fapt noțiuni pe care tinerii au nevoie să le înțeleagă și să le poată folosi în activitatea practică școlară și ulterior în activitatea profesională. Un alt obiectiv propus prin acest îndrumar, este conștientizarea elevilor, dezvoltarea unui comportament preventiv în mediul de muncă, crearea unui sistem de orientare practică și combaterea accidentelor de muncă, mai ales pentru cei de la categoria de vârstă peste 15 ani, când din punct de vedere legal au acces în locuri de muncă, dezvoltarea unui comportament preventiv în mediul de muncă, crearea unui sistem de orientare practică și combaterea accidentelor de muncă.

În contextul în care se vorbește de analfabetism funcțional acest îndrumar poate fi un instrument util pentru profesori și elevi, fiind conceput la nivelul de înțelegere a tinerilor din învățământul liceal și profesional, în scopul de ai ajuta pe aceștia să învețe și să-și formeze abilitățile necesare pentru respectarea regulilor și reglementărilor de securitate și sănătate în muncă.

Îndrumarul este structurat în două volume, primul volum se adresează elevilor din ciclul inferior liceal, atât filiera teoretică/tehnologică cât și învățământul profesional, iar cel de al doilea volum elevilor din ciclul superior.

Noțiuni de SECURITATE ȘI SĂNĂTATE ÎN MUNCĂ

Îndrumar pentru elevii din învățământul liceal - Volumul I

În primul volum sunt prezentate noțiuni generale privind securitatea și sănătatea în muncă, Codul Muncii, echipamentele de muncă, echipamentele individuale de protecție, semnalizarea de securitate și sănătate în muncă, noțiuni privind identificarea pericolelor și riscurilor de la locurile de muncă, informarea și instruirea în domeniul securității și sănătății în muncă precum și un GLOSAR de termeni și definiții în domeniul securității și sănătății în muncă. În volumul al doilea sunt prezentate noțiuni privind evaluarea riscurilor de accidentare/îmbolnăvire profesională la locurile de muncă, metode, mijloacele de prevenire, accidentele de muncă și incidentele periculoase, incidente și accidente ușoare (near miss), bolile profesionale și bolile legate de profesie, noțiuni privind ergonomia locului de muncă și a profesiei, noțiuni de electrosecuritate, digitalizarea domeniului SSM, precum și un nou GLOSAR de termeni și definiții în domeniul securității și sănătății în muncă.

Noțiunile legislative sunt de regulă greu de înțeles datorită complexității termenilor specifici, noțiunilor juridice și multitudinii de conexiuni legislative care trebuie parcurse pentru a înțelege un principiu legal și funcțional, oricare ar fi el. Deși în conținutul celor două volume noțiunile legislative sunt predominante, elementele de originalitate sunt esențiale. Noi, autorii am încercat să structurăm informațiile într-un mod coerent, am transcris anumite definiții, principii sau concepte la un nivel mai ușor de înțeles, am sintetizat anumite informații din acte normative diferite care ar putea pune în dificultate elevii și profesorii atunci când ar dori să studieze, iar prin modul de redactare am încercat să îl facem cât mai atractiv posibil. Acest îndrumar intitulat ”Noțiuni de securitate și sănătate în muncă” va fi material bibliografic pentru Concursul Național ”ȘTIU ȘI APLIC” începând cu anul 2024, dar este și un suport teoretic pentru profesorii care vor dori să se implice în conceperea unor caiete de lucru în conținutul cărora să fie incluși itemi, fișe de lucru și teme ajutătoare pentru elevi.

Autorii

CUPRINS

Capitolul I	Noțiuni generale de securitate și sănătate în muncă privind locurile de muncă	9
I.1.	Noțiuni legislative privind securitatea și sănătatea în muncă	9
I.2.	Obligațiile angajatorilor privind securitatea și sănătatea în muncă	16
I.3.	Obligațiile și drepturile lucrătorilor privind securitatea și sănătatea în muncă	18
Capitolul II	Noțiuni privind Codul Muncii	21
II.1.	Organizarea activității de resurse umane și salarizare	21
II.2.	Contractul individual de munca (CIM)	22
II.3.	Dosarul personal	32
II.4.	Munca nedeclarată	32
II.5.	Semnătura electronică	33
II.6.	Tipuri de contracte individuale de muncă (CIM)	34
Capitolul III	Echipamentele de muncă	35
III.1.	Echipamente de muncă (EM)	35
III.2.	Cerințe minime de securitate pentru echipamente de muncă	39
III.3.	Clasificarea echipamentelor de muncă	41
III.4.	Dispoziții generale aplicabile tuturor echipamentelor de muncă	42
Capitolul IV	Echipamentele individuale de protecție	45
IV.1.	Dispoziții generale aplicabile tuturor echipamentelor individuale de protecție (EIP)	45
IV.2.	Clasificarea echipamentelor individuale de protecție	47
IV.3.	Acordarea echipamentului individual de protecție	63
IV.4.	Obligațiile angajatorului la acordarea EIP	63
IV.5.	Obligațiile lucrătorilor la utilizarea EIP	64

Noțiuni de SECURITATE ȘI SĂNĂTATE ÎN MUNCĂ
Îndrumar pentru elevii din învățământul liceal - Volumul I

Capitolul V	Semnalizarea de securitate și sănătate în muncă	65
V.1.	Prevederi legale. Definiții. Scop.	65
V.2.	Panourile de semnalizare	67
V.3.	Semnalizarea obstacolelor și a locurilor periculoase	70
V.4.	Semnale acustice	71
V.5.	Semnalele luminoase	71
V.6.	Comunicarea verbală	72
V.7.	Gesturile semnal	73
V.8.	Modalități de semnalizare	73
V.9.	Eficiența semnalizării	74
V.10.	Reguli privind întreținerea și verificarea semnalizării	75
Capitolul VI	Noțiuni privind identificarea riscurilor de la locurile de muncă	77
VI.1.	Definiții	77
VI.2.	Identificarea riscurilor	78
VI.3.	Riscuri frecvente care pot genera accidente sau boli profesionale	84
Capitolul VII	Informarea și instruirea în domeniul securității și sănătății în muncă	93
VII.1.	Informarea în domeniul securității și sănătății în muncă	93
VII.2.	Instruirea în domeniul securității și sănătății în muncă	94
VII.3.	Fișa Individuală de Instruire privind Securitatea și Sănătatea în Muncă	98
VII.4.	Fișa de Instruire Colectivă	100
Anexă	GLOSAR - Termeni și definiții în domeniul securității și sănătății în muncă (SSM)	101
	Bibliografie	110

Capitolul I

NOȚIUNI GENERALE DE SECURITATE ȘI SĂNĂTATE ÎN MUNCĂ PRIVIND LOCURILE DE MUNCĂ

I.1. Noțiuni legislative privind securitatea și sănătatea în muncă

Legislația privind securitatea și sănătatea în muncă este o componentă a sistemului național de reglementări legislative, care stabilește responsabilitățile instituțiilor implicate, cadrul de înființare și organizare a activității în domeniu și asigură respectarea principiilor de prevenire a accidentelor de muncă și bolilor profesionale. Sistemul legislativ al securității și sănătății în muncă din România este format din:

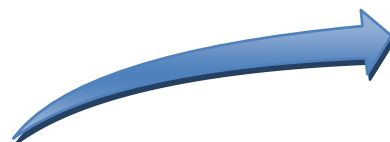
1. Constituția României.
2. Codul Muncii.
3. Legea privind asigurarea la accidente de muncă și bolilor profesionale.
4. Legea privind înființarea și organizarea Inspecției Muncii.
5. Legea securității și sănătății în muncă.
6. Normele metodologice de aplicare a Legii securității și sănătății în muncă.
7. Hotărârile de Guvern privind cerințe minime de SSM.
8. Instrucțiuni proprii, pentru completarea și/sau aplicarea reglementărilor de securitate și sănătate în munca. Standarde, Proceduri, Normative etc.

1. Constituția României. - lege fundamentală care în baza unor principii generale (14) stabilește drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale ale cetățenilor statului Român și în care există prevederi legale referitoare la securitatea și sănătatea în muncă și anume:

- *„Dreptul la viață, precum și dreptul la integritatea fizică și psihică ale persoanelor sunt garantate.” Art. 22(1).*
- *„Dreptul la munca nu poate fi îngrădit. Alegerea profesiei, a meseriei sau a ocupației, precum și a locului de munca este liberă.” Art. 41(1).*
- *„Salariații au dreptul la măsuri de protecția socială. Acestea privesc securitatea și sănătatea salariaților, regimul de muncă al femeilor și al tinerilor, instituirea unui salariu minim brut pe țară, repausul săptămânal, concediul de odihnă plătit, prestarea muncii în condiții deosebite sau speciale, formarea profesională, precum și alte situații specifice, stabilite prin lege.” Art. 41(2).*

2. Codul Muncii. - **legea nr. 53/2003** cunoscută sub denumirea de CODUL MUNCII este actul normativ care reglementează domeniul raporturilor de muncă, modul în care se efectuează controlul în acest domeniu precum și jurisdicția muncii. Codul muncii reglementează în mod expres următoarele principii:

- a) principiul libertății muncii,
- b) principiul interzicerii muncii forțate,
- c) principiul egalității de tratament,
- d) principiul asigurării protecției muncii,
- e) principiul dreptului la asociere,
- f) principiul consensualismului,
- g) principiul libertății de mișcare a forței de muncă.

În CODUL MUNCII sunt incluse 3 capitole referitoare la securitatea și sănătatea în muncă și anume:

- capitolul 1 (Reguli generale) care cuprinde articole referitoare la obligațiile angajatorului, măsuri și principii necesare pentru securitatea și sănătatea salariaților, organizarea activității de securitate și sănătate în muncă, asigurarea sănătății și securității în muncă precum și obligativitatea instruirii salariaților.
- capitolul 2 (Comitetul de securitate și sănătate în muncă) se referă la garantarea securității și sănătății salariaților, controlului securității și sănătății în muncă și obligativitatea constituirii comitetului de securitate și sănătate în muncă prin acte normative speciale.
- capitolul 3 (Protecția salariaților prin servicii medicale) care se referă la obligativitatea asigurării serviciului medical de medicină a muncii, organizarea serviciului de medicină a muncii, atribuțiile medicului de medicină a muncii și îmbunătățirea mediului de muncă.

3. Legea 346/2001 privind asigurarea la accidente de muncă și bolilor profesionale este actul normativ prin care toți salariații pot beneficia de o **asigurare** garantată de stat și prin care se asigură protecția socială a acestora împotriva diminuării sau pierderii capacității de muncă și decesului acestora ca urmare a accidentelor de muncă și a bolilor profesionale.

Categoriile de persoane asigurate obligatoriu prin efectul acestei legi:

- a. persoanele care desfășoară activități în baza unui contract individual de muncă, raport de serviciu, contract de mandat sau contract de management.
- b. persoanele care au fost alese în funcții pe bază de alegeri și au un mandat de reprezentare: primari, parlamentari, consilieri etc.
- c. persoanele care beneficiază de indemnizație de șomaj, în cadrul cursurilor organizate pentru reorientare profesională pe durata efectuării practicii profesionale.
- d. ucenicii, elevii și studenții, pe toată durata efectuării practicii profesionale.
- e. pensionarii sistemului public de pensii aflați în invaliditate ca urmare a unui accident de muncă sau boală profesională.

- f. voluntarii care își desfășoară activitatea în cadrul serviciilor de urgență voluntare, în baza contractului de voluntariat, pe perioada participării la intervenției sau a pregătirii.
- g. angajaților români care prestează muncă în străinătate din dispoziția angajatorilor români
- h. cetățenilor străini sau apatrizii încadrați cu contract individual de muncă, care prestează muncă pentru un angajator român.

4. Legea nr. 108/1999 privind înființarea și organizarea Inspecției Muncii este legea care reglementează domeniul de competență al Inspecției Muncii, Inspectoratelor Teritoriale de Muncă și definește funcțiile principale ale acestora. Prin această lege sunt stabilite în mod explicit atribuțiile inspectorilor de muncă pe următoarele direcții: relații de muncă și securitate și sănătate în muncă.

5. Legea nr. 319/2006 a securității și sănătății în muncă este actul normativ în baza căruia se desfășoară întreaga activitate de securitate și sănătate în muncă în România și are **rolul de lege fundamentală pentru acest domeniu**. Această lege are la bază un număr de 9 principii generale de prevenire care stau la baza asigurării securității și sănătății în muncă, respectiv:

- a) evitarea riscurilor;
- b) evaluarea riscurilor care nu pot fi evitate;
- c) combaterea riscurilor la sursa;
- d) adaptarea muncii la om, în special în ceea ce privește proiectarea posturilor de muncă, alegerea echipamentelor de muncă, a metodelor de muncă și de producție, în vederea reducerii monotoniei muncii, a muncii cu ritm predeterminat și a diminuării efectelor acestora asupra sănătății;
- e) adaptarea la progresul tehnic;
- f) înlocuirea a ceea ce este periculos cu ceea ce nu este periculos sau cu ceea ce este mai puțin periculos;

- g) dezvoltarea unei politici de prevenire coerente care să cuprindă tehnologiile, organizarea muncii, condițiile de muncă, relațiile sociale și influența factorilor din mediul de muncă;
- h) adoptarea, în mod prioritar, a măsurilor de protecție colectivă fata de măsurile de protecție individuală;
- i) furnizarea de instrucțiuni corespunzătoare lucrătorilor.

Legea, care are ca scop instituirea de măsuri privind promovarea îmbunătățirii securității și sănătății în munca a lucrătorilor, prevede următoarele dispoziții:

CAP. I (Dispoziții generale) în care se menționează scopul legii: *stabilirea principiilor generale referitoare la prevenirea riscurilor profesionale, protecția sănătății și securitatea lucrătorilor, eliminarea factorilor de risc și accidentare, informarea, consultarea, participarea echilibrată potrivit legii, instruirea lucrătorilor și a reprezentanților lor, precum și direcțiile generale pentru implementarea acestor principii.*

CAP. II (Domeniu de aplicare) în care se precizează că *legea se aplică în toate sectoarele de activitate, atât publice, cât și private, angajatorilor, lucrătorilor și reprezentanților lucrătorilor.*

CAP. III (Obligațiile angajatorilor) în care sunt cuprinse prevederi legale referitoare la *obligațiile angajatorilor, serviciile de prevenire și protecție, primul ajutor, stingerea incendiilor, evacuarea lucrătorilor, pericolul grav și iminent, informarea lucrătorilor, consultarea și participarea lucrătorilor și instruirea lucrătorilor.*

CAP. IV (Obligațiile lucrătorilor) în care sunt cuprinse prevederi legale referitoare la *lucrător care trebuie să își desfășoare activitatea, în conformitate cu pregătirea și instruirea sa, precum și cu instrucțiunile primite din partea angajatorului, astfel încât să nu expună la pericol de accidentare sau îmbolnăvire profesională atât propria persoană, cât și alte persoane care pot fi afectate de acțiunile sau omisiunile sale în timpul procesului de muncă.*

CAP. V (Supravegherea sănătății) în care se specifică faptul că *supravegherea sănătății lucrătorilor este asigurată prin medicii de medicina a muncii.*

CAP. VI (Comunicarea, cercetarea, înregistrarea și raportarea evenimentelor) în care se specifică cadrul legal privind comunicarea și cercetarea evenimentelor, se definesc și se clasifică accidente de muncă și bolile profesionale.

CAP. VII (Grupuri sensibile la riscuri) în care se specifică categoriile de persoane cum ar fi: femeile gravide, lehuzele sau femeile care alăptează, tinerii, precum și persoanele cu dizabilități, care trebuie protejate împotriva pericolelor care le afectează în mod specific.

CAP. VIII (Infrațiuni) - articole abrogate.

CAP. IX (Contravenții) în care sunt stabilite articolele din lege care sunt sancționabile și cuantumul amenzilor contravenționale aferente.

CAP. X (Autorități competente și instituții cu atribuții în domeniu) prin care se specifică în mod distinct ministerele care au atribuții în acest domeniu respectiv: *Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei care este autoritatea competentă în domeniul securității și sănătății în muncă (denumirea ministerului a suferit modificări în funcție de perioada de guvernare).*

Ministerul Sănătății Publice, ca organ de specialitate al administrației publice centrale, este autoritatea centrală în domeniul asistenței de sănătate publică (denumirea ministerului a suferit modificări în funcție de perioada de guvernare).

Inspekția Muncii reprezintă autoritatea competentă în ceea ce privește controlul aplicării legislației referitoare la securitatea și sănătatea în muncă/relații de muncă și care are în subordine Inspectoratele Teritoriale de Muncă.

Asiguratorul, stabilit de lege, reprezintă autoritatea competentă în domeniul asigurării pentru accidente de muncă și boli profesionale.

Institutul Național de Cercetare - Dezvoltare pentru Protecția Muncii fundamentează științific măsurile de îmbunătățire a activității de securitate și sănătate în munca și promovează politica stabilită pentru acest domeniu.

Ministerul Apărării Naționale, structurile militare și structurile în care își desfășoară activitatea funcționari publici cu statut special din cadrul Ministerului Administrației și Internelor, Direcția Generală a Penitenciarelor din cadrul Ministerului Justiției, Serviciul Roman de Informații, Serviciul de Informații Externe, Serviciul de Protecție și Paza, Serviciul de Telecomunicații Speciale,

precum și Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare organizează, coordonează și controlează activitatea de securitate și sănătate în muncă din unitățile lor, prin serviciile de prevenire și protecție create sau desemnate de către aceste instituții, în scopul aplicării prevederilor prezentei legi.

CAP. XI (Dispoziții finale) în care se precizează că prin hotărâri ale Guvernului, Ministerul Muncii elaborează normele metodologice de aplicare a prevederilor legii 319/2006 și transpunere directivele specifice referitoare la securitatea și sănătatea în muncă.

6. Normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 319/2006 a securității și sănătății în muncă, aprobate prin HOTĂRÂREA DE GUVERN nr. 1.425 din 2006:

CAP. I (Dispoziții generale) în care sunt definiți o serie de termeni și explicate sensul unor expresii care apar în cuprinsul legii.

CAP. II (Autorizarea funcționării din punct de vedere al securității și sănătății în muncă) în care se precizează activitățile care necesită autorizare, documentele necesare pentru obținerea autorizației, modalitatea de autorizare, valabilitatea, situații care pot atrage suspendarea autorizării și reautorizarea.

CAP. III (Servicii de prevenire și protecție) în care este precizat modul de organizare și asigurare a serviciilor de prevenire și protecție, cerințele de studii pentru specialiștii în domeniu, activitățile de prevenire și protecție care trebuie să asigure de angajatori și activitățile de supraveghere a sănătății lucrătorilor.

CAP. IV (Organizarea și funcționarea comitetului de securitate și sănătate în muncă) în care sunt prezentate modul de organizare a acestor comisii în funcție de numărul de salariați și activitățile desfășurate, precum și rolul și atribuțiile acestora.

CAP. V (Instruirea lucrătorilor în domeniul securității și sănătății în muncă) stabilește procedura prin care se asigură informarea și instruirea lucrătorilor, scopul, tipurile de instruiți, materialele informatice necesare, testarea, admiterea la lucru, periodicitatea etc.

CAP. VI (Pericol grav și iminent și zone cu risc ridicat și specific) în care se precizează modalitatea de constatare a unui pericol grav și iminent de accidentare și măsurile de securitate impuse de lege.

CAP. VII (Comunicarea și cercetarea evenimentelor, înregistrarea și evidența accidentelor de muncă și a incidentelor periculoase, semnalarea, cercetarea, declararea și raportarea bolilor profesionale) în care se specifică detaliat care sunt procedurile privind comunicarea și cercetarea evenimentelor, documentele și formularele necesare, avizarea, înregistrarea și evidența accidentelor de muncă precum și a incidentelor periculoase. De asemeni la acest capitol se specifică și procedura de semnalare, cercetare, declarare și raportare a bolilor profesionale.

CAP. VIII (Avizarea documentațiilor cu caracter tehnic de informare și instruire în domeniul securității și sănătății în muncă) în care se stabilesc tipurile de documentații cu caracter tehnic de informare și instruire în domeniul securității și sănătății în muncă care se supun avizării, cerințele precum și procedura de avizare.

I.2. Obligațiile angajatorilor privind securitatea și sănătatea în muncă

Pentru prevenirea accidentelor de muncă și a bolilor profesionale și pentru asigurarea securității și sănătății în muncă, angajatorii au următoarele obligații:

- a) să adopte, din faza de cercetare, proiectare și execuție a construcțiilor, a echipamentelor de muncă, precum și de elaborare a tehnologiilor de fabricație, soluții conforme prevederilor legale în vigoare privind securitatea și sănătatea în munca, prin a căror aplicare să fie eliminate sau diminuate riscurile de accidentare și de îmbolnăvire profesională a lucrătorilor;
- b) să întocmească un plan de prevenire și protecție compus din măsuri tehnice, sanitare, organizatorice și de alta natura, bazat pe evaluarea riscurilor, pe care să îl aplice corespunzător condițiilor de muncă specifice unității;
- c) să obțină autorizația de funcționare din punctul de vedere al securității și sănătății în munca, înainte de începerea oricărei activități, conform prevederilor legale;

- d) să stabilească pentru lucrători, prin fișa postului, atribuțiile și răspunderile ce le revin în domeniul securității și sănătății în munca, corespunzător funcțiilor exercitate;
- e) să elaboreze instrucțiuni proprii, în spiritul prezentei legi, pentru completarea și/sau aplicarea reglementărilor de securitate și sănătate în munca, ținând seama de particularitățile activităților și ale locurilor de muncă aflate în responsabilitatea lor;
- f) să asigure și să controleze cunoașterea și aplicarea de către toți lucrătorii a măsurilor prevăzute în planul de prevenire și de protecție stabilit, precum și a prevederilor legale în domeniul securității și sănătății în munca, prin lucrătorii desemnați, prin propria competența sau prin servicii externe;
- g) să ia măsuri pentru asigurarea de materiale necesare informării și instruirii lucrătorilor, cum ar fi afișe, pliante, filme și diafilme cu privire la securitatea și sănătatea în munca;
- h) să asigure informarea fiecărei persoane, anterior angajării în munca, asupra riscurilor la care aceasta este expusă la locul de muncă, precum și asupra măsurilor de prevenire și de protecție necesare;
- i) să ia măsuri pentru autorizarea exercitării meseriilor și a profesiilor prevăzute de legislația specifică;
- j) să angajeze numai persoane care, în urma examenului medical și, după caz, a testării psihologice a aptitudinilor, corespund sarcinii de muncă pe care urmează să o execute și să asigure controlul medical periodic și, după caz, controlul psihologic periodic, ulterior angajării;
- k) să țină evidenta zonelor cu risc ridicat și specific;
- l) să asigure funcționarea permanentă și corectă a sistemelor și dispozitivelor de protecție, a aparaturii de măsură și control, precum și a instalațiilor de captare, reținere și neutralizare a substanțelor nocive degajate în desfășurarea proceselor tehnologice;
- m) să prezinte documentele și să dea relațiile solicitate de inspectorii de muncă în timpul controlului sau al efectuării cercetării evenimentelor;
- n) să asigure realizarea măsurilor dispuse de inspectorii de muncă cu prilejul vizitelor de control și al cercetării evenimentelor;

- o) să desemneze, la solicitarea inspectorului de muncă, lucrătorii care să participe la efectuarea controlului sau la cercetarea evenimentelor;
- p) să nu modifice starea de fapt rezultată din producerea unui accident mortal sau colectiv, în afară de cazurile în care menținerea acestei stări ar genera alte accidente ori ar periclita viața accidentaților și a altor persoane;
- q) să asigure echipamente de muncă fără pericol pentru securitatea și sănătatea lucrătorilor;
- r) să asigure echipamente individuale de protecție;
- s) să acorde obligatoriu echipament individual de protecție nou, în cazul degradării sau al pierderii calităților de protecție

I.3. Obligațiile și drepturile lucrătorilor privind securitatea și sănătatea în muncă

3.1. Obligațiile lucrătorilor

Obiectiv: Fiecare lucrător trebuie să își desfășoare activitatea, în conformitate cu pregătirea și instruirea sa, precum și cu instrucțiunile primite din partea angajatorului, astfel încât **să nu expună la pericol de accidentare sau îmbolnăvire profesională atât propria persoană, cât și alte persoane care pot fi afectate de acțiunile sau omisiunile sale în timpul procesului de muncă.**

Astfel conform prevederilor legale lucrătorii au următoarele obligații:

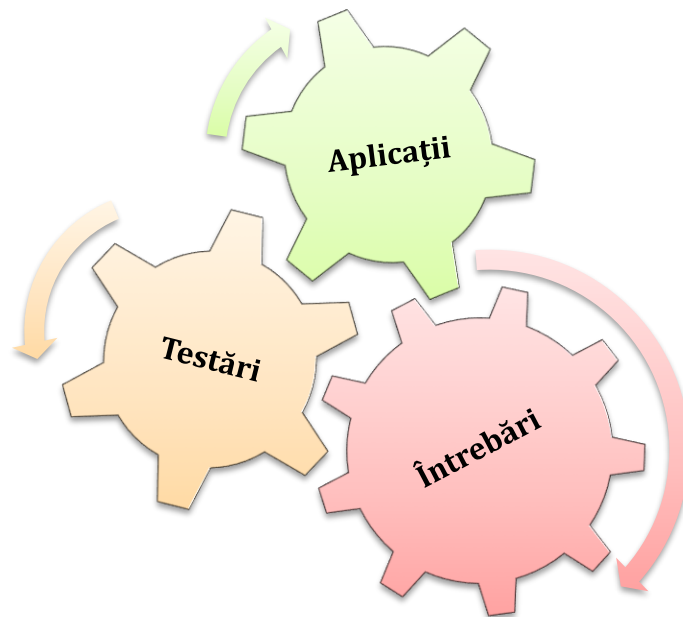
- a) să își însușească și să respecte normele și instrucțiunile de securitate și sănătate în muncă
- b) să utilizeze corect echipamentele de muncă (uneltele, mașinile, aparatura, instalațiile), substanțele periculoase, echipamentele de transport și alte mijloace de producție;
- c) să utilizeze corect echipamentul individual de protecție din dotare pentru scopul acordat;
- d) să nu scoată din funcțiune, să nu modifice, să nu schimbe sau să mute arbitrar dispozitivele de protecție ale echipamentelor tehnice și a clădirilor;
- e) să utilizeze corect aceste dispozitivele de protecție ale echipamentelor tehnice și a clădirilor;

- f) să aducă la cunoștință conducătorului locului de muncă orice defectiune tehnică sau altă situație care constituie un pericol de accidentare sau îmbolnavire profesională;
- g) să aducă la cunoștință conducătorului locului de muncă în cel mai scurt timp posibil accidentele de muncă suferite de propria persoană sau de alți angajați;
- h) să oprească lucrul la apariția unui pericol iminent de producere a unui accident și să informeze de îndată conducătorul locului de muncă;
- i) să refuze întemeiat executarea unei sarcini de muncă dacă aceasta ar pune în pericol de accidentare sau îmbolnavire profesională persoana sa sau a celorlalți participanți la procesul de muncă;
- j) să coopereze pentru realizarea măsurilor dispuse de către inspectorii de muncă și inspectorii sanitari, pentru protecția sănătății și securității lucrătorilor;
- k) să dea relații din proprie inițiativă sau la solicitarea organelor de control și de cercetare (inspectorii de muncă și inspectorii sanitari) cu privire la securitatea și sănătatea în muncă.

3.2. Drepturile lucrătorilor

- să fie informați asupra riscurilor de la locul de muncă;
- să beneficieze în mod gratuit de informare și instruire;
- să beneficieze în mod gratuit de echipament individual de protecție;
- să beneficieze în mod gratuit de supravegherea sănătății la intervale regulate;
- să fie informați și instruiți cum trebuie să acționeze în caz de accident sau situații de urgență;
- să fie consultați de către angajator cu privire la aspectele de securitate și sănătate în muncă.
- nu pot fi implicați în costurile financiare necesare pentru măsurile de prevenire referitoare la securitatea și sănătatea în muncă.
- să prezinte angajatorului propuneri de măsuri pentru eliminarea sau reducerea riscurilor de accidentare și îmbolnavire profesională.

- dacă în caz de pericol iminent, lucrătorul părăsește locul de muncă, acesta nu trebuie să fie supus la nici un prejudiciu din partea angajatorului și trebuie să fie protejat împotriva oricăror consecințe defavorabile și injuste. Excepție: cazurile unor acțiuni nejustificate sau ale unor neglijente grave ale angajatului.
- reprezentanții angajaților cu atribuții privind securitatea și sănătatea în muncă vor beneficia de timpul necesar exercitării atribuțiilor specifice. timpul alocat acestei activități va fi considerat timp de muncă.
- reprezentanții angajaților cu atribuții privind securitatea și sănătatea în muncă au dreptul la o instruire corespunzătoare;
- instruirea, formarea și perfecționarea se realizează în timpul programului de lucru și pe cheltuiala angajatorului.

Capitolul II

NOȚIUNI PRIVIND CODUL MUNCII

II.1. Organizarea activității de resurse umane și salarizare

Codul muncii reglementează domeniul raporturilor de muncă, modul în care se efectuează controlul aplicării reglementărilor din domeniul raporturilor de muncă, precum și jurisdicția muncii.

Codul muncii reglementează expres principiul libertății muncii, principiul interzicerii muncii forțate, principiul egalității de tratament, principiul asigurării protecției muncii, principiul dreptului la asociere, principiul consensualismului și principiul libertății de mișcare a forței de muncă.

Organizarea activității de resurse umane și salarizare se poate face în 3 moduri, respectiv prin:

- asumarea de către angajator a atribuțiilor specifice;
- desemnarea unuia sau mai multor angajați cărora să le repartizeze, prin fișa postului, atribuții privind activitatea de resurse umane și salarizare;
- contractarea unor servicii externe specializate în resurse umane și salarizare.

Serviciile externe specializate în resurse umane și salarizare vor fi coordonate de către un expert în legislația muncii.

II.2. Contractul individual de munca (CIM)

Definiție. CONTRACTUL INDIVIDUAL DE MUNCA (CIM) este un document numit contract între două părți, în baza căruia o persoană fizică, denumită **salariat** se obligă să presteze muncă pentru și sub autoritatea unui **angajator** (persoană fizică sau juridică) în schimbul unei remunerații denumită salariu.

2.1. Părțile contractului individual de muncă (CIM)

I. Angajatorul care poate fi:

A. persoană fizică, în momentul dobândirii capacității depline de exercițiu:

- respectiv la 18 ani în momentul dobândirii capacității depline de exercițiu;
- înainte de împlinirea vârstei de 18 ani ca urmare a căsătoriei/ capacitatea de exercițiu anticipată.

B. Angajator - persoană juridică, în momentul dobândirii personalității juridice conform prevederilor legale.

II. Salariat (angajat – lucrător) care poate fi:

- orice persoană fizică care are vârsta între 15 și 16 ani și are acordul părinților sau al reprezentanților legali.
- orice persoană fizică care are vârsta peste 16 ani.

Încadrarea în muncă a persoanelor sub vârsta de 15 ani este interzisă.

Încadrarea în locuri de muncă grele, vătămătoare sau periculoase înainte de împlinirea vârstei de 18 ani este strict interzisă!

În cazul tinerilor în vârstă de până la 18 ani durata normală a timpului de muncă este de 6 ore pe zi și de 30 de ore pe săptămână, iar pentru acest program de muncă trebuie să li se acorde cel puțin salariul minim pe economie.

Durata normală a timpului de muncă pentru salariații angajați cu normă întreagă și care au peste 18 ani este de 8 ore pe zi și de 40 de ore pe săptămână.

Timpul de muncă reprezintă orice perioadă în care salariatul prestează muncă, se află la dispoziția angajatorului și îndeplinește sarcinile și atribuțiile de muncă, conform contractului individual de muncă.

Munca suplimentară este munca prestată în afara duratei normale a timpului de muncă săptămânal. Tinerii sub 18 ani nu pot presta muncă suplimentară.

Munca de noapte este munca prestată între orele 22.00-6.00.

Tinerii care nu au împlinit vârsta de 18 ani nu pot presta muncă de noapte.

Salariatul de noapte reprezintă persoana care lucrează:

- zilnic, cel puțin 3 ore din timpul de lucru în intervalul orar 22,00-6,00;
- în proporție de cel puțin 30% din timpul lunar de lucru în intervalul orar 22.00-6.00.

Femeile gravide, lăuzele și cele care alăptează nu pot fi obligate să presteze muncă de noapte.

Pentru a evita munca fără forme legale - ”munca la negru” - o persoană care se angajează trebuie să știe:

- CIM se încheie în baza consimțământului părților, în formă scrisă, în limba română;
- obligația încheierii CIM în formă scrisă revine angajatorului;
- CIM se încheie cel târziu în ziua anterioară începerii activității de către salariat;
- CIM se înregistrează în registrul general de evidență a salariaților REGES anterior începerii activității;
- părțile pot opta să utilizeze la încheierea CIM/actului adițional la CIM, după caz, semnătura electronică avansată sau semnătura electronică calificată.

2.2. Clauzele contractului individual de muncă (CIM)

a. Clauzele esențiale sunt informațiile pe care o persoană care urmează să fie angajată trebuie să le primească de la angajator în momentul angajării:

- a. identitatea angajatorului;
- b. sediul sau, după caz, domiciliul angajatorului;

- c. locul de muncă (dacă locul de muncă nu este fix, salariatul va fi informat cu privire la posibilitatea ca acesta să muncească în diverse locuri);
- d. funcția/ocupația conform specificației Clasificării ocupațiilor din România(COR) sau altor acte normative;
- e. fișa postului, cu specificarea atribuțiilor postului;
- f. criteriile de evaluare a activității profesionale a salariatului;
- g. riscurile specifice postului;
- h. data de la care contractul urmează să producă efecte;
- i. durata contractului;
- j. durata concediului de odihnă;
- k. condițiile de acordare a preavizului și durata acestuia;
- l. salariul de bază, alte elemente constitutive ale veniturilor salariale, precum și periodicitatea plății salariului la care salariatul are dreptul;
- m. durata normală a muncii, exprimată în ore/zi și ore/săptămână;
- n. contractul colectiv de muncă ce reglementează condițiile de muncă;
- o. durata perioadei de probă;
- p. procedurile privind utilizarea semnăturii electronice.

Contractul individual de muncă (CIM) se încheie după verificarea prealabilă a aptitudinilor profesionale și personale ale persoanei care solicită angajarea.

Drepturile și obligațiile privind relațiile de muncă dintre angajator și salariat se stabilesc prin negociere.

Munca prestată în temeiul unui CIM îi conferă salariatului vechime în muncă.

b. Clauzele specifice sunt facultative și pot fi introduse de angajator în completarea celor esențiale. Acestea nu sunt limitative și pot fi:

- clauza de confidențialitate.
- clauza de neconcurență;
- clauza cu privire la formarea profesională;
- clauza de mobilitate.

2.3. Modificarea contractului individual de muncă(CIM)

Contractul individual de muncă poate fi modificat numai prin acordul părților.

Modificarea CIM se referă la oricare dintre următoarele elemente:

- a) durata contractului;
- b) locul muncii;
- c) felul muncii;
- d) condițiile de muncă;
- e) salariul;
- f) timpul de muncă și timpul de odihnă.

Modificarea clauzelor la un contract individual de muncă(CIM) se poate face numai prin acordul părților prin act adițional și produce efecte juridice numai după încheierea, semnarea și înregistrarea acestuia.

Excepție: modificarea unilaterală a CIM este posibilă numai în cazul delegării și detașării.

Delegarea reprezintă **exercitarea temporară a unor lucrări sau sarcini** corespunzătoare atribuțiilor de serviciu în afara locului său de muncă.

Delegarea poate fi dispusă fie în aceeași localitate, fie într-o altă localitate, în cadrul aceleiași unități, a unei subunități sau altei unități.

Delegarea este o măsură obligatorie pentru salariat, a cărei nerespectare poate atrage răspunderea disciplinară a acestuia, inclusiv desfacerea contractului de muncă. Delegarea este legală numai dacă sunt îndeplinite următoarele condiții: existența unui interes al serviciului ca temei al delegării, respectarea felului muncii salariatului, durata limitată potrivit legii, salariatul să beneficieze de cheltuieli de deplasare, cazare și diurnă.

Delegarea poate fi dispusă pentru o perioadă de cel mult 60 de zile calendaristice în 12 luni și se poate prelungi pentru perioade succesive de maximum 60 de zile calendaristice, numai cu acordul salariatului. Refuzul salariatului de prelungire a delegării nu poate constitui motiv pentru sancționarea disciplinară a acestuia.

Detașarea reprezintă **schimbarea temporară a locului de muncă**, din dispoziția angajatorului, la un alt angajator.

Excepție: prin detașare se poate modifica și felul muncii, dar numai cu consimțământul scris al salariatului.

Detașarea poate fi dispusa pe o perioada de cel mult un an.

Excepție: perioada detașării poate fi prelungită pentru motive obiective ce impun prezenta salariatului la angajatorul la care s-a dispus detașarea, cu acordul ambelor părți, din 6 în 6 luni.

Salariatul poate refuza detașarea dispusa de angajatorul în mod excepțional și pentru motive personale temeinice.

Salariatul detașat are dreptul la plata cheltuielilor de transport și cazare, precum și la o indemnizație de detașare, în condițiile prevăzute de lege.

2.4. Suspendarea contractului individual de muncă (CIM)

Suspendarea contractului individual de munca poate fi:

- a) de drept;
- b) prin acordul părților;
- c) prin actul unilateral al uneia dintre părți.

Efectele suspendării:

- suspendarea prestării muncii de către salariat
- suspendarea plății drepturilor salariale de către angajator.

Situațiile în care **CIM se suspendă de drept**:

- concediu de maternitate;
- concediu pentru incapacitate temporară de muncă;
- carantină;
- exercitarea unei funcții în cadrul unei autorități executive, legislative ori judecătorești,
- îndeplinirea unei funcții de conducere salarizate în sindicat;
- forța majoră;
- în cazul în care salariatul este arestat preventiv;
- de la data expirării perioadei pentru care au fost emise avize, autorizații ori atestări necesare pentru exercitarea profesiei.
- în alte cazuri expres prevăzute de lege

Situațiile în care **CIM se suspendă din inițiativa salariatului:**

- concediu pentru creșterea copilului în vârstă de maxim 2 ani;
- concediu pentru creșterea copilului cu handicap în vârstă de maxim 3 ani;
- concediu pentru îngrijirea copilului bolnav în vârsta de maxim 7 ani;
- concediu pentru îngrijirea copilului cu handicap pentru afecțiuni intercurente în vârstă de maxim 18 ani;
- concediu paternal;
- concediu pentru formare profesională;
- exercitarea unor funcții electivă în cadrul organismelor profesionale constituite la nivel central sau local, pe toată durata mandatului;
- participarea la grevă;
- concediu de acomodare.

Situațiile în care **CIM se suspendă din inițiativa angajatorului:**

- în cazul întreruperii sau reducerii temporare a activității, fără încetarea raportului de muncă, pentru motive economice, tehnologice, structurale sau similare;
- în cazul în care împotriva salariatului s-a luat măsura controlului judiciar;
- pe durata detașării;
- pe durata suspendării de către autoritățile competente a avizelor, autorizațiilor sau atestărilor necesare pentru exercitarea profesiilor;
- pe durata suspendării temporare a activității și/sau a reducerii acesteia ca urmare a decretării stării de asediu sau stării de urgență.

2.5. Încetarea contractului individual de muncă (CIM)

Contractul individual de muncă poate înceta :

- a) de drept;
- b) cu acordul părților;
- c) ca urmare a voinței unilaterale a uneia dintre părți.

Contractul individual de muncă poate înceta de drept în următoarele situații:

- la data decesului salariatului;
- la data decesului angajatorului care este o persoană fizică;

- în cazul desființării societății/firmei/instituției care are calitate de angajator;
- la data îndeplinirii condițiilor de pensionare
- ca urmare a constatării nulității contractului individual de muncă de la data la care nulitatea a fost constatată prin acordul părților sau prin hotărâre judecătorească definitivă;
- ca urmare a condamnării la executarea unei pedepse privative de libertate, de la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești;
- de la data retragerii a avizelor, autorizațiilor ori atestărilor necesare pentru exercitarea profesiei;
- ca urmare a interzicerii exercitării unei profesii sau a unei funcții de la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești.
- la data expirării termenului contractului individual de munca încheiat pe durata determinată;
- retragerea acordului părinților sau al reprezentanților legali, în cazul salariaților cu vârsta cuprinsă între 15 și 16 ani.

Contractul individual de muncă poate înceta cu acordul părților în situațiile:

- este inițiată de salariat și acceptată de angajator - printr-o simplă cerere adresată angajatorului prin care solicită încetarea contractului de munca de la o anumită dată.
- este inițiată de angajator și acceptată de salariat prin decizie.

Această modalitate de încetare a contractului de munca nu este restricționată de un termen de preaviz.

Contractul individual de muncă poate înceta **ca urmare a voinței unilaterale a uneia dintre părți** în următoarele situații:

- din inițiativa angajatorului prin concediere.

Concedierea reprezintă încetarea contractului individual de muncă și poate fi dispusă pentru motive care țin de persoana salariatului sau pentru motive care nu țin de persoana salariatului.

- din inițiativa salariatului prin demisie.

Demisia reprezintă actul unilateral de voință a salariatului care, printr-o notificare scrisă, comunică angajatorului încetarea contractului individual de muncă, după împlinirea unui termen de preaviz.

Perioada de preaviz (termenul de preaviz) este cel convenit în contractul individual de muncă și nu poate fi:

- mai mare de 20 de zile lucrătoare pentru salariații cu funcții de execuție,
- mai mare de 45 de zile lucrătoare pentru salariații care ocupa funcții de conducere.

Perioada de preaviz constituie vechime în muncă, iar salariatul are obligația de ași îndeplini obligațiile de serviciu.

2.6. Salarizarea

Salariul reprezintă contraprestația muncii depuse de salariat în baza contractului individual de muncă.

Salariul cuprinde salariul de bază, indemnizațiile, sporurile, precum și alte adaosuri.

Salariații nu pot renunța la drepturile ce le sunt recunoscute prin lege.

Orice tranzacție prin care se urmărește renunțarea la drepturile recunoscute de lege salariaților sau limitarea acestor drepturi este lovită de nulitate.

Salariile pot fi negociate iar angajatorul nu poate stabili salarii de bază prin CIM sub salariul de bază minim brut pe țară.

Angajatorul este obligat să garanteze în plată un salariu brut lunar cel puțin egal cu salariul de bază minim brut pe țară, care se stabilește prin hotărâre a Guvernului.

2.7. Perioada de probă

Perioada de probă este un mod eficient și rapid de a gestiona din punct de vedere profesional compatibilitatea salariatului cu locul de muncă, sarcinile de muncă și angajator. În perioada de probă contractul individual de muncă (CIM) poate înceta exclusiv printr-o notificare scrisă, fără preaviz, la inițiativa oricăreia dintre părți, fără a fi necesară motivarea acesteia.

Caracteristicile perioadei de probă sunt:

- timpul lucrat constituie vechime în muncă
- salariatul se bucură de toate drepturile și are toate obligațiile prevăzute în legislația muncii

Durata perioadei de probă:

- ✓ maxim 90 de zile calendaristice pentru funcțiile de execuție;
- ✓ maxim 120 de zile calendaristice pentru funcțiile de conducere;
- ✓ maxim 30 de zile calendaristice la încadrarea persoanelor cu handicap.

2.8. Perioada de repaus

Perioada de repaus reprezintă orice perioadă care nu este timp de muncă și anume: **Pauza de masă - timpul alocat pentru masă salariaților** a căror durată a timpului de muncă este mai mare de 6 ore.

Tinerii în vârstă de până la 18 ani beneficiază de o pauză de masă de cel puțin 30 de minute, în cazul în care durata zilnică a timpului de muncă este mai mare de 4 ore și jumătate.

Repaus zilnic – timpul, între două zile de muncă, alocat pentru repaus care nu poate fi mai mic de 12 ore consecutive.

Dacă durata zilnică a timpului de muncă este de 12 ore, ea va fi urmată de o perioadă de repaus de 24 de ore.

Excepție: în cazul muncii în schimburi acest repaus nu poate fi mai mic de 8 ore.

Repausul săptămânal se acordă 48 ore libere consecutive, de regulă sâmbăta și duminica.

Excepție: după o perioadă de activitate continuă zilele de repaus săptămânal se acordă cumulat, dar timpul de acordare nu poate depăși 14 zile calendaristice.

Zilele de sărbătoare legală în care nu se lucrează sunt stabilite prin lege și sunt:

- 1 și 2 ianuarie;
- 24 ianuarie - Ziua Unirii Principatelor Române;
- Vinerea Mare, ultima zi de vineri înaintea Paștelui;
- prima și a doua zi de Paști;
- 1 mai;
- 1 iunie;
- prima și a doua zi de Rusalii;

- 15 august - Adormirea Maicii Domnului;
- 30 noiembrie - Sfântul Andrei;
- 1 decembrie - ziua națională a României;
- prima și a doua zi de Crăciun;
- două zile pentru fiecare dintre cele 3 sărbători religioase anuale, pentru persoanele aparținând altor culte.

2.9. Concediile

Dreptul la concediu de odihna anual plătit este garantat tuturor salariaților.

Durata minima a concediului de odihna anual este de 20 de zile lucrătoare.

Concediul de odihna se efectuează în fiecare an.

Alte tipuri de concedii existente:

- ✓ concediul de odihnă suplimentar,
- ✓ concediul pentru formarea profesională,
- ✓ concediul fără plată,
- ✓ concediul de maternitate,
- ✓ concediul pentru creșterea copilului,
- ✓ concediul medical pentru incapacitate temporară de muncă,
- ✓ concediul paternal,
- ✓ concediul pentru evenimente familiale deosebite,
- ✓ concediul pentru carantina,
- ✓ concediul de risc maternal,
- ✓ concediul de îngrijire.

2.10. Sancțiunile disciplinare:

- avertismentul scris
- retrogradarea din funcție, cu acordarea salariului corespunzător funcției în care s-a dispus retrogradarea, pentru o perioadă ce nu poate depăși 60 de zile
- reducerea salariului de bază pe o durată de 1-3 luni cu 5-10%
- reducerea indemnizației de conducere, pe o perioadă de 1-3 luni cu 5-10%
- desfacerea disciplinară a CIM

II.3. Dosarul personal

Angajatorul are obligația de a întocmi un dosar personal pentru fiecare dintre salariații săi și de a-l păstra în bune condiții la sediu. Dosarul personal cuprinde:

- actele necesare angajării;
- contractul individual de muncă;
- actele adiționale și acte referitoare la modificarea, suspendarea și încetarea CIM;
- acte de studii/ certificate de calificare;
- precum și orice alte documente care certifică legalitatea și corectitudinea completării în registru:

La încetarea activității salariatului, angajatorii au obligația să îi elibereze salariatului o adeverință care să ateste activitatea desfășurată de acesta, durata activității, salariul, vechimea în muncă și în specialitate, precum și un extras din registru.

La solicitarea scrisă a salariatului sau fostului salariat angajatorul este obligat să îi elibereze acestuia:

- copii ale documentelor existente în dosarul personal
- extras din registru, datat și certificat pentru conformitate, sau o adeverință care să ateste activitatea desfășurată de acesta, durata activității, salariul, vechimea în muncă și în specialitate, în termen de cel mult 15 zile de la data solicitării.

Dacă angajatorul se află în imposibilitatea de a elibera un extras din registru salariatul/fostul salariat poate solicita Inspectoratului Teritorial de Muncă documentul, care se eliberează în termen de cel mult 15 zile de la data solicitării.

II.4. Munca nedeclarată

Munca nedeclarată cunoscută sub denumirea populară de ”munca la negru” sau munca subdeclarată cunoscută sub denumirea de ”munca la gri” sunt o formă

ilegală de prestare a muncii, care implică nenumărate riscuri și sancțiuni atât pentru angajați, cât și pentru angajatori.

Munca nedeclarată reprezintă:

- primirea la muncă a unei persoane fără încheierea în formă scrisă a CIM, cu o zi înainte de începerea activității;
- primirea la muncă a unei persoane fără transmiterea raportului de muncă în registrul general de evidență a salariaților cel târziu cu o zi înainte de începerea activității;
- primirea la muncă a unui salariat în perioada în care acesta are contractul individual de muncă (CIM) suspendat;
- primirea la muncă a unui salariat în afara programului de lucru stabilit în cadrul CIM cu timp parțial.

Munca subdeclarată reprezintă acordarea unui salariu net mai mare decât cel constituit și evidențiat în statele de plată a salariilor și în declarația lunară privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, impozitului pe venit și evidența nominală a persoanelor asigurate, transmisă autorităților fiscale.

Munca forțată desemnează orice muncă sau serviciu impus unei persoane sub amenințare ori pentru care persoana nu și-a exprimat consimțământul în mod liber.

II.5. Semnătura electronică

Semnăturile electronice avansate sau semnăturii electronice calificate în domeniul relațiilor de muncă, conform prevederilor legale, se pot folosi la:

- ✓ încheierea CIM;
- ✓ încheierea actelor adiționale la CIM;
- ✓ întocmirea tuturor înscrisurilor/documentelor din domeniul relațiilor de muncă;
- ✓ la întocmirea, pe parcursul derulării și la încetarea CIM;
- ✓ în raporturile angajatorului cu instituțiile publice;
- ✓ întocmirea documentelor din domeniul securității și sănătății în muncă.

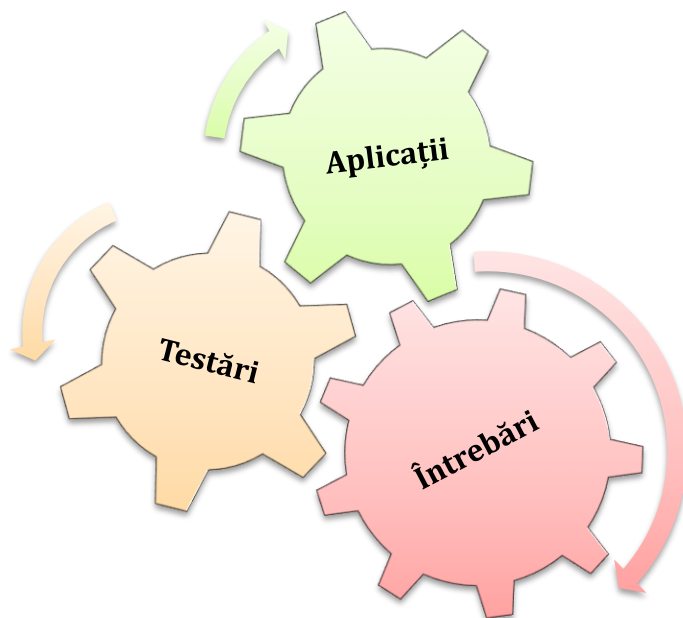
Angajatorul nu poate obliga persoana selectată în vederea angajării / salariatul să utilizeze semnătura electronică.

Documentele emise trebuie să poarte același tip de semnătură.

Condițiile **privind utilizarea semnăturii electronice** trebuie stabilite prin Regulamentul Intern și/sau Contractul colectiv de muncă la nivel de unitate.

II.6. Tipuri de contracte individuale de muncă (CIM)

- ✓ pe durată nedeterminată
- ✓ pe durată determinată
- ✓ cu timp parțial
- ✓ munca la domiciliu
- ✓ munca prin agent de muncă temporară
- ✓ contractul de ucenicie
- ✓ contract de stagiu
- ✓ telemuncă.

Capitolul III

ECHIPAMENTELE DE MUNCĂ

III.1. Echipamente de muncă (EM)

Legislația actuală definește 5 termeni care fac legătura între echipamentele de muncă, lucrător, utilizarea acestora, zona de expunere și riscurile de accidentare și/sau îmbolnăvire profesională care pot apărea.

Astfel, identificăm următorii termeni:

Echipamentul de muncă (EM) - orice mașină, aparat, unealtă sau instalație folosită la locul de muncă.

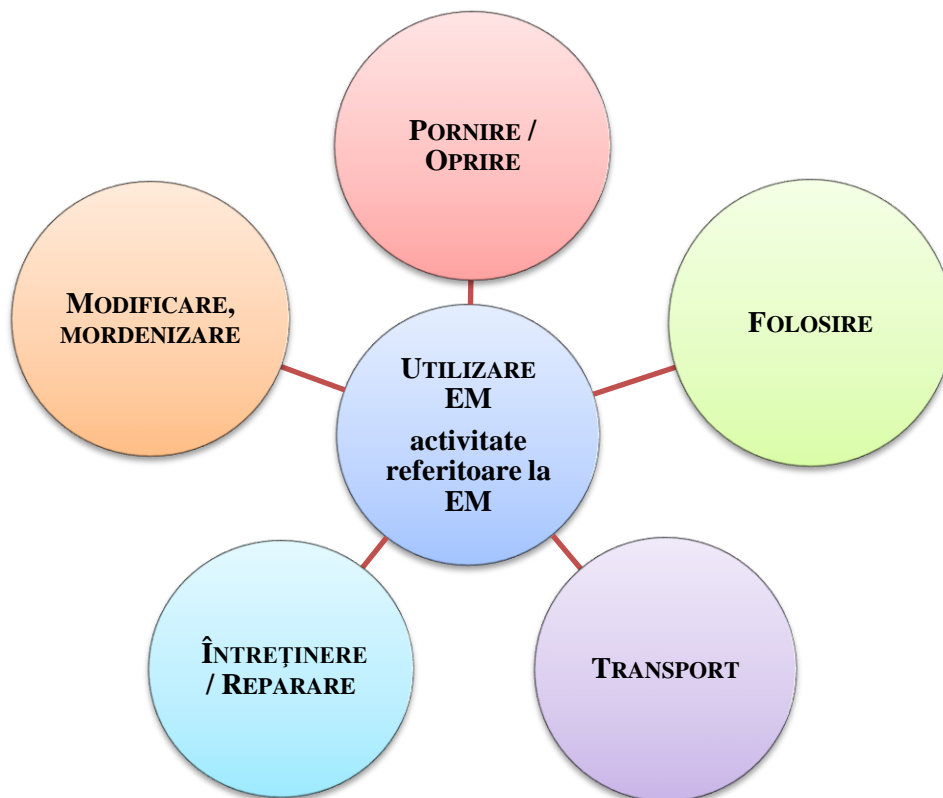
Folosirea echipamentului de muncă - orice activitate referitoare la echipamentul de muncă, cum ar fi pornirea sau oprirea echipamentului, folosirea, transportul, repararea, modificarea, întreținerea, inclusiv curățarea EM.

Zonă periculoasă - orice zonă din interiorul și/sau din jurul EM în care prezența unui lucrător expus îl supune pe acesta unui risc pentru sănătatea și securitatea sa.

Lucrător expus - orice lucrător aflat integral sau parțial într-o zonă periculoasă.

Operator - lucrătorul / lucrătorii însărcinat / însărcinați cu utilizarea echipamentului de muncă.

Conform reglementărilor tehnice, ale Uniunii Europene, echipamentele de muncă fabricate și utilizate trebuie să:

- respecte standardele în vigoare,
- dețină declarație de conformitate sau certificat de conformitate,
- dețină carte tehnică tradusă în limba utilizatorului,
- dețină instrucțiuni de folosire,
- poarte marcaj de conformitate CE.

1.1. Obligațiile generale ale angajatorului

Angajatorul va lua toate măsurile pentru a asigura siguranța echipamentului de muncă pus la dispoziția lucrătorilor și anume:

- la alegerea echipamentului de lucru, trebuie să acorde atenție condițiilor specifice care există la locul de muncă, în special în ceea ce privește securitatea și sănătatea lucrătorilor;
- dacă riscurile nu pot fi eliminate în totalitate în timpul funcționării echipamentului de muncă, trebuie să ia măsurile pentru a le minimiza;

- pe toata durata de viață a echipamentului de muncă, trebuie să asigure o întreținere corespunzătoare;
- se va asigura că echipamentul de muncă este instalat corect și funcționează corespunzător prin inspecția/testarea echipamentului de muncă (inițială, după asamblare, periodică și specială) de către persoane competente;
- rezultatele inspecțiilor vor fi înregistrate și păstrate;
- în cazul în care utilizarea echipamentului de muncă este susceptibilă să implice un risc specific, trebuie să asigure accesul restricționat la utilizarea acestuia și să permită orice modificare numai de către personalul specializat/competent;
- aspectele de ergonomie și de sănătate a muncii vor fi luate în considerare pe deplin;
- trebuie să furnizeze lucrătorilor informații adecvate, inteligibile (de exemplu, instrucțiuni scrise) despre echipamentul de muncă, care detaliază: condițiile de utilizare, situațiile anormale previzibile, orice concluzie suplimentară din experiență angajatorului acumulată;
- lucrătorii trebuie să fie informați cu privire la pericolele relevante pentru ei;
- angajatorul se asigură că lucrătorii primesc o pregătire adecvată, inclusiv riscuri și formare specifică privind echipamentele cu risc specific.

1.2. Verificarea echipamentelor de muncă

Echipamentele de muncă a căror securitate depinde de condițiile de instalare să fie supuse unei:

- ✓ **verificări inițiale** după instalare și înainte de prima punere în funcțiune;
- ✓ **verificări după fiecare montare** într-un loc nou sau un amplasament nou.

Verificările trebuie efectuate de către persoane competente, în scopul asigurării unei instalări corecte și a unei bune funcționări a acestor echipamente de muncă.

Pentru respectarea cerințelor de securitate și sănătate, pentru depistarea deteriorărilor ce pot fi la originea unor situații periculoase și pentru remedierea la timp a acestor deteriorări este necesar ca echipamentele de muncă să facă obiectul unor:

- **verificări periodice** și, dacă este cazul, unor testări periodice efectuate de către persoane competente;
- **verificări excepționale** efectuate de către persoane competente, de fiecare dată când s-au produs evenimente excepționale care ar fi putut avea consecințe dăunătoare asupra securității echipamentului de muncă, cum ar fi transformări, accidente, fenomene naturale, perioade prelungite de neutilizare.

Rezultatele verificărilor sunt:

- înregistrate și puse la dispoziția autorității competente.
- păstrate pe o perioadă de timp corespunzătoare.

În cazul în care echipamentele de muncă respective sunt folosite în exteriorul întreprinderii, ele sunt însoțite de o dovadă materială a ultimei verificări.

1.3. Echipamentele de muncă cu risc specific

La echipamentele de muncă care pot prezenta un risc specific pentru securitatea și sănătatea lucrătorilor, angajatorul trebuie să ia următoarele măsuri:

- folosirea echipamentului de muncă este rezervată numai persoanelor însărcinate să îl folosească;
- lucrările de reparații, transformare sau întreținere sunt efectuate numai de către lucrătorii cu atribuții în acest sens.

1.4. Informarea lucrătorilor

Lucrătorii trebuie să dispună de informații de instrucțiuni cu privire la echipamentul de muncă folosit la locul de muncă.

Informațiile și instrucțiunile cuprind un număr minim de indicații referitoare la:

- condițiile de folosire a echipamentului de muncă;
- riscuri proprii ale echipamentului de muncă (EM);
- echipamente individuale de protecție necesare;
- situații anormale previzibile;
- concluziile care pot fi trase, acolo unde este cazul, din experiența acumulată în urma folosirii echipamentului de muncă.

Lucrătorii sunt atenționați în legătură cu:

- riscurile la care sunt expuși,

- echipamentele de muncă ce se află în imediata lor vecinătate la locul de muncă, chiar dacă nu le utilizează direct.

III.2. Cerințe minime de securitate pentru echipamente de muncă

Echipamentele de muncă pot genera zone periculoase pentru lucrător, atât în interiorul lor cât și în jurul acestora.

Echipamentele de muncă trebuie prevăzute cu cerințe de securitate și sănătate pentru lucrător astfel încât să se asigure securitatea lucrătorului atât în faza de execuție a acestora cât și în faza de exploatare a EM.

Trei dintre elementele din componența echipamentelor de muncă sunt esențiale pentru asigurarea securității și anume: sistemele de comandă, dispozitivele de protecție și dispozitivele de avertizare și semnalizare.

2.1. Dispozitivele de comandă / Sistemele de comandă trebuie să fie:

- vizibile;
- ușor de identificat;
- ușor de utilizat;
- marcate corespunzător;
- amplasate în exteriorul zonelor periculoase;
- sigure.

Pornirea echipamentului de muncă trebuie să fie posibilă numai prin acționarea dispozitivului de comandă.

Oprirea unui echipament de muncă se face cu un dispozitiv de comandă.

Comanda de oprire a echipamentului de muncă trebuie să aibă prioritate față de comenzile de pornire.

Echipamentul de muncă ce prezintă riscuri datorate căderilor de obiecte sau proiectării acestora trebuie prevăzut cu **dispozitive de siguranță**.

Echipamentul de muncă ce prezintă riscuri datorate degajărilor de gaze, vapori, lichide sau pulberi trebuie prevăzut cu **dispozitive de reținere sau evacuare în apropierea surselor de risc.**

La alegerea lor se va ține cont de: defecțiuni, perturbații și constrângeri previzibile la utilizare.

2.2. Dispozitivele de protecție trebuie să:

- fie de construcție robustă;
- fie amplasate la o distanță adecvată față de zona periculoasă;
- elimine sau să reducă riscurile;
- nu genereze riscuri suplimentare;
- nu fie înlăturate cu ușurință;
- nu limiteze mai mult decât este necesar observarea ciclului de muncă;
- permită intervenții pentru înlocuirea unor elemente ale echipamentului;
- permită intervenții pentru activități de mentenanță.

Dispozitivele de protecție sunt elemente care pot fi incluse în componența echipamentului de muncă sau pot fi amplasate în jurul acestuia.

Zonele și punctele de lucru sau cele în care se execută operațiunile de întreținere ale echipamentului de muncă trebuie iluminate corespunzător.

Dispozitivele de alarmă montate pe echipamentul de muncă trebuie să fie lipsite de ambiguități, ușor de perceput și de înțeles.

Echipamentul de muncă poate fi folosit numai pentru operațiunile și în condițiile cărora le este destinat.

Operațiunile de întreținere trebuie să poată fi executate când echipamentul de muncă este oprit.

Orice echipament de muncă trebuie prevăzut cu dispozitive ușor de identificat destinate izolării de toate sursele de energie.

Lucrătorii trebuie să aibă acces și să rămână în condiții de securitate în toate zonele destinate operațiunilor de producție, reglare și întreținere.

Orice echipament de muncă trebuie să asigure protecția lucrătorilor împotriva riscurilor de incendiu sau supraîncălzire a echipamentului, precum și împotriva

degajărilor de gaze, pulberi, lichide, vapori sau a altor substanțe produse, utilizate sau depozitate în echipamentul de muncă.

Orice echipament de muncă trebuie să asigure prevenirea riscurilor de explozie a acestuia sau a substanțelor produse, utilizate sau depozitate în echipamentul de muncă.

Orice echipament de muncă trebuie să asigure protecția lucrătorilor expuși împotriva riscurilor de electrocutare prin contact direct sau indirect.

2.3. Dispozitivele de avertizare și semnalizare au caracter obligatoriu și trebuie să fie:

- ✓ ușor de recunoscut;
- ✓ ușor de înțeles.

III.3. Clasificarea echipamentelor de muncă

Echipamentele de muncă pot fi clasificate după **4 criterii** astfel:

1. domeniul de utilizare a acestora.
2. destinație.
3. modul de instalare.
4. modul de acționare.

3.1. În funcție de domeniul de utilizare echipamentele de muncă se clasifică în:

✓ Echipamente de joasă tensiune	✓ Echipamente utilizate în medii potențial explosive
✓ Roboți industriali	✓ Echipamente de refrigerare
✓ Mașini industriale	✓ Echipamente terminale de telecomunicații
✓ Echipamente pentru construcții	✓ Echipamente terminale de radio și telecomunicații
✓ Recipiente sub presiune	✓ Aparatură medicală
✓ Arzătoare cu combustibili gazoși	✓ Aparatură medicală activă implantabilă
✓ Cazane pentru apă caldă	✓ Dispozitive medicale de diagnosticare in vitro
✓ Mijloace de transport	
✓ Ascensoare	
✓ Dispozitive utilizate la explozibili în scopuri civile	
✓ Echipamente sub presiune	

3.2. După destinație:

- ✓ Echipamentele de muncă (EM) universale.
- ✓ Echipamentele de muncă (EM) specifice.

3.3. După modul de instalare:

- ✓ Echipamentele de muncă instalate permanent (fixe).
- ✓ Echipamentele de muncă mobile.

3.4. După modul de acționare:

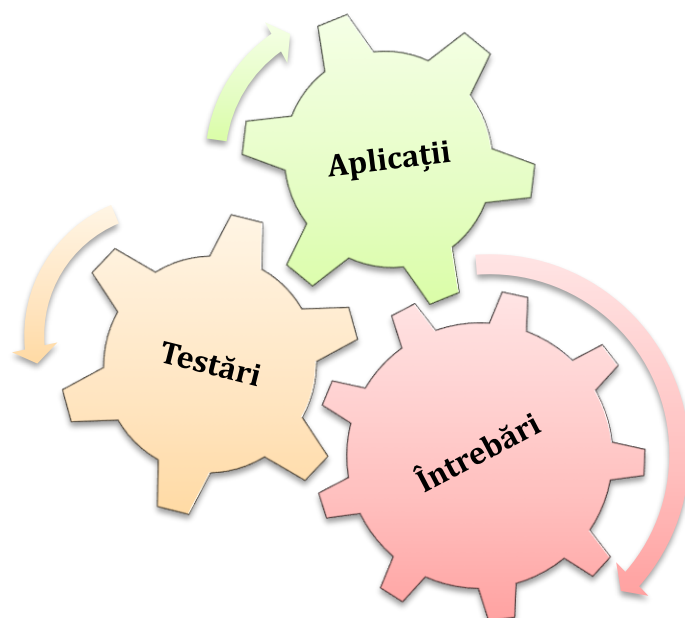
- ✓ Echipamente de muncă acționate mecanic.
- ✓ Echipamente de muncă electrice.
- ✓ Echipamente de muncă pneumatice.
- ✓ Echipamente de muncă hidraulice.
- ✓ Echipamente de muncă cu acționare manuală.

III.4. Dispoziții generale aplicabile tuturor echipamentelor de muncă

- Echipamentele de muncă trebuie instalate, aranjate și utilizate în așa fel încât să permită reducerea riscurilor pentru utilizatorii echipamentului și pentru ceilalți lucrători.
- Echipamentele de muncă vor fi instalate numai de persoane calificate și competente.
- Montarea și demontarea echipamentele de muncă va fi realizată conform instrucțiunilor furnizate de producător.
- Echipamentele de muncă ce pot fi expuse descărcărilor atmosferice în timpul utilizării trebuie protejate prin dispozitive sau măsuri corespunzătoare împotriva efectelor trăsnetului.
- Echipamentele de muncă manevrate într-o zonă de lucru, vor avea stabilite reguli de circulație.
- Dacă există riscul ruperii, desprinderii unor elemente ale echipamentului de muncă, vor fi luate măsuri de protecție adecvate.

- Se va verifica permanent starea de funcționare a dispozitivelor de protecție, de avertizare și de semnalizare ale echipamentelor de muncă;
- Se va asigura igiena echipamentelor de muncă și a locului de muncă.

Echipamentul de muncă se va opri imediat la constatarea oricărei funcționări anormale sau a unor defecțiuni.

Noțiuni de SECURITATE ȘI SĂNĂTATE ÎN MUNCĂ
Îndrumar pentru elevii din învățământul liceal - Volumul I

Capitolul IV

ECHIPAMENTELE INDIVIDUALE DE PROTECȚIE

IV.1. Dispoziții generale aplicabile tuturor echipamentelor individuale de protecție (EIP)

Protecția colectivă reprezintă protecția prin care se previne sau se diminuează acțiunea factorilor de risc de accidentare și îmbolnăvire profesională asupra a doi sau mai mulți lucrători.

Protecția individuală reprezintă protecția prin care se previne sau se diminuează acțiunea factorilor de risc de accidentare și îmbolnăvire profesională asupra unui singur lucrător.

Echipamentul individual de protecție (EIP) este definit ca fiind *orice echipament destinat să fie purtat sau ținut de lucrător pentru a-l proteja împotriva unuia sau mai multor riscuri care ar putea să îi pună în pericol securitatea și sănătatea la locul de muncă, inclusiv orice alt element suplimentar sau accesoriu proiectat în scopul menționat mai sus.*

De asemenea echipamentele de protecție individuală (EIP) sunt produse pe care utilizatorul le poate purta sau deține pentru activități lucrative la domiciliu sau în timpul activităților de agrement.

Echipamentele individuale de protecție prin care se asigură protecția individuală a unui lucrător la locul de muncă și pentru a putea realiza în siguranță sarcina de muncă se bazează pe următoarele principii:

Echipamentul individual de protecție (EIP) trebuie utilizat doar atunci când riscurile nu pot fi evitate sau limitate suficient prin măsuri, metode sau proceduri de organizare a muncii și/sau prin mijloace de protecție colectivă.

Echipamentul individual de protecție (EIP) trebuie să acționeze ca un obstacol fizic între pericol și executant(lucrător) astfel încât acțiunea factorului de risc asupra organismului să nu prezinte un pericol pentru acesta.

Echipamentul individual de protecție (EIP) acordat lucrătorului pentru al proteja de anumite pericole existente nu trebuie să creeze noi pericole pentru om sau mediu atunci când este folosit.

Echipamentul individual de protecție (EIP) trebuie să corespundă cerințelor ergonomice și de menținere a stării de sănătate normală a purtătorului.

Echipamentul individual de protecție (EIP) trebuie să fie adaptate dimensional pentru fiecare purtător(lucrător).

Echipamentul individual de protecție (EIP) trebuie să fie destinat utilizării de către un singur lucrător.

Exemple de domenii de aplicare:

Agricultură
Construcții
Automotive
Sănătate
Industria alimentară
Industria HORECA
Industria metalurgică
Industria forestieră
Industria extractivă (minerit, petrol, gaze)
Industria farmaceutică
Industria chimică
Industria energetică
Industria textilă
Industria pielăriei
Industria de prelucrare metale
Industria de prelucrare a lemnului.

IV.2. Clasificarea echipamentelor individuale de protecție

Cele **5 criterii** după care se poate face o clasificare a echipamentelor individuale de protecție sunt:

1. partea anatomică protejată;
2. zona anatomică protejată sau forma generală constructivă;
3. pericolul împotriva căruia se asigură protecția;
4. tehnologii de fabricație, materii prime de bază;
5. piese și materiale componente auxiliare.

Clasificarea echipamentelor individuale de protecție (EIP) în funcție de zona anatomică protejată împarte aceste echipamente în **6 categorii** care sunt în strânsă legătură cu părțile corpului uman:

- A. EIP pentru protecția capului.
- B. EIP pentru protecția ochilor și a feței.
- C. EIP pentru protecția mâinilor.
- D. EIP pentru protecția picioarelor.
- E. EIP pentru căile respiratorii.
- F. EIP pentru protecția corpului.

A. Echipamente individuale de protecție (EIP) pentru protecția capului

Protecția capului este necesară deoarece atunci când apar riscuri datorate căderii de obiecte, căderii de la înălțime, prinderea părului în diverse mașini, stropirea părului cu picături sau pulberi ale unor substanțe periculoase, fenomenelor meteorologice (radiații, căldură, frig, sau temperaturi extreme).

Echipamentele individuale de protecție care asigură protecția capului pot fi împărțite în **3 categorii**:

1. căști de protecție pentru industrie (mine, șantiere, alte ramuri industriale);
2. șepci, caschete, căciuli, pălării cu sau fără cozoroc;
3. bonete, plase de păr etc. din material textil, material textil tratat.

Căștile de protecție pot acoperi **5 zone de risc**:

- mecanice: obiecte care cad, sarcini suspendate, lovituri
- chimice: stropirea cu substanțe chimice lichide
- termice: stropi de metal topit, scânteii, radiații termice, lichide fierbinți, manifestări meteo: ploi, zăpadă
- vizuale: radiație UV
- electrice: arcuri electrice

Tipuri de activități unde sunt necesare căștile de protecție pentru lucrători:

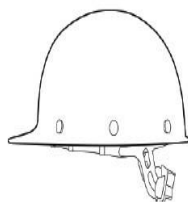
- lucrări de construcții, în special activitate în apropierea schelelor și locurilor de muncă la înălțime, la operații de montare și demontare a cofrajelor, de asamblare și instalare, activitate desfășurată pe schele și de demolări;

- lucrări de poduri metalice, construcții metalice înalte, stâlpi, turnuri, structuri hidraulice de metal, furnale, oțelării și laminoare, containere mari, conducte mari, cazane și centrale electrice;
- lucrări în fose, șanțuri, puțuri și galerii;
- terasamente și lucrări în piatră;
- lucrări în subteran, cariere, excavări la suprafața;
- lucrări cu unelte de împușcat bolțuri;
- lucrări cu explozivi;
- lucrări în vecinătatea lifturilor, dispozitivelor de ridicare, macaralelor și a transportoarelor;
- lucrări la furnale, instalații de concasare fină, oțelării, laminoare, ateliere metalurgice, forjare, matrițare la cald și turnare;
- lucrări la cuptoare industriale, containere, mașini, șilozuri, buncăre și conducte;
- lucrări de construcții navale;
- lucrări de manevra feroviare;
- lucrări în abatoare etc.

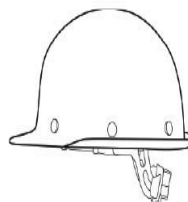
Din punct de vedere al formei căștile de protecție există sub 3 forme diferite:

1

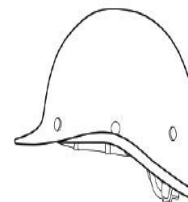
dreaptă;

2

dreaptă cu scurgere
pentru apa de ploaie;

3

cu protecție care
poate fi lăsată în
jos pentru ceafă și
cu scurgere pentru
apa de ploaie .

Materiale folosite pentru căștile de protecție au caracteristici diferite în funcție de domeniul de utilizare:

- rășină termoplastică pentru operațiuni la temperaturi scăzute specifice industriei construcțiilor, montaj, ateliere mecanice, industria alimentară
- duroplast, pentru operațiuni la temperaturi ridicate specifice industriei prelucrărilor mecanice, chimice, șantierelor navale, industria energetică

În situația în care casca de protecție prezintă defecte și deteriorări sau dacă a suferit o lovitură puternică, atunci ea își pierde calitatea de protecție și trebuie schimbată imediat.

Durata de viață a căștilor de protecție este determinată de 2 factori: **stare și vechime.**

În funcție de materialul din care sunt fabricate căștile de protecție dacă nu au suferit nici o deteriorare trebuie schimbate, astfel (așa cum a stabilit producătorul prin Certificatul de Garanție):

- ✓ la maxim 4 ani cele din rășină termoplastică.
- ✓ la maxim 8 ani cele din duroplast.

Căștile de protecție trebuie să respecte standardele naționale și europene și să fie marcate în interiorul carcasei cu un marcaj de conformitate al Uniunii Europene.

Marcajul CE - marcaj de conformitate european:

Șepcile pot fi utilizate în medii de lucru diverse, pentru o gamă variată de activități: amenajări, logistică, transporturi, comerț, industria textilă, turism, HORECA etc. Șepcile pot proteja capul împotriva razelor puternice ale soarelui și a radiațiilor UV, absorbind umezeala provocată de transpirație. Datorită inserției de plastic, acestea oferă o protecție ușoară a capului, de exemplu împotriva componentelor

cu muchii fixe ascuțite. Nu este permisă foloșirea șepcilor în locul căștilor de protecție industriale. Acestea sunt recomandate în medii cu risc redus de accidentare al capului.

Protecția urechilor

Expunerea zilnică la zgomot a lucrătorilor la un nivel mai mare de 80 dB (A), impune acordarea unui echipament individual de protecție a urechilor.

Surzirea (pierderea acuității auditive) cauzată de zgomot este boala profesională nr. 1 în industria construcțiilor și este incurabilă. (5)

Orice persoană ce lucrează într-o zonă cu zgomot trebuie să poarte echipament de protecție a urechilor și să-și verifice auzul la intervale regulate.

Tipuri de EIP pentru protecția urechilor

- Apărători pentru urechi - antifoane (inclusiv, de exemplu, apărători pentru urechi montate pe o cască, apărători pentru urechi cu reducere activă a zgomotului, apărători pentru urechi cu comunicare audio);
- Dopuri pentru urechi (inclusiv, de exemplu, dopuri pentru urechi cu atenuare dependentă de nivel, dopuri pentru urechi personalizate).

Protecția urechilor este obligatorie în orice activitate cu un nivel ridicat de zgomot (ex. mașini de găurit, forări, aeronautică ș.a.).

Căștile antifon au fiecare în specificații nivelul de decibeli pe care îl blochează.

Antifoanele sunt EIP care asigură protecția auzului pentru următoarele activități:

- lucrări la prese de metale;
- lucrări cu dispozitive pneumatice;
- lucrări ale personalului de la sol în aeroporturi;
- lucrări de treierat;
- lucrări în industria lemnului și textilă etc.

B. EIP pentru protecția ochilor și a feței.

Protecția ochilor este necesară în activitățile la care lucrătorii sunt expuși sau lucrează în apropierea flăcărilor, scânteilor, cioburilor, așchiilor.

Echipamentul individual de protecție a ochilor și a feței trebuie să se potrivească cu forma feței sau a capului celui care îl poartă, și să aibă etichetă personală. Protecția ochilor și a feței trebuie să limiteze cât mai puțin posibil câmpul de vizibilitate.

Tipuri de EIP pentru protecția ochilor și a feței:

- ochelari cu brațe;
- ochelari-mască;
- ochelari-mască împotriva radiațiilor X;
- ochelari-mască împotriva radiațiilor laser;
- ochelari-mască împotriva radiațiilor ultraviolete, infraroșii;
- ecrane faciale (viziere);
- măști și căști pentru sudura cu arc (măști de mână, măști cu fixare pe cap sau măști care pot fi montate pe căști de protecție).

Tipuri de activități unde este necesară utilizarea ochelarilor de protecție, vizierelor și/sau ecranelor faciale (masca de protecție):

- lucrări de sudură, polizare și debitare;
- lucrări de găurire și gravare;
- lucrări de tăiere și prelucrare a pietrei;
- lucrări cu unelte de împușcat bolțuri;
- utilizarea de mașini a căror funcționare se bazează pe îndepărtarea șpanului în cazul prelucrării de materiale care produc șpan;
- matrițarea la cald;
- îndepărtarea și mărunțirea cioburilor;
- pulverizarea de substanțe abrazive;
- lucrări cu soluții acide și alcaline, dezinfectanți și produse corozive;
- utilizarea de dispozitive cu jet lichid;
- lucrări cu și în apropierea materialelor incandescente;
- lucrări cu căldură radiantă;
- lucrări cu laser.

Pentru sudură, se folosesc ochelari speciali sau măști de sudură, care protejează și fața.

Pentru a preveni reflecțiile care obosec ochii și pot afecta desfășurarea activității în siguranță se recomandă ca lentilele să aibă un tratament antioglină sau polarizat.

Când se lucrează sub tensiune, echipamentul de protecție trebuie să fie realizat din materiale izolatoare.

Zonele în care se cere protecția ochilor și a urechii trebuie semnalizate clar și permanent.

C. EIP pentru protecția mâinilor.

Protecția mâinilor și a brațelor poate fi asigurată prin purtarea mănușilor de protecție potrivite. Nu există mănuși universale. Forma, materialul și mărimea mănușilor trebuie să fie selectate individual. Mănușile de protecție trebuie să fie curățate, dezinfectate sau aruncate, dacă este cazul, după utilizare.

Mănușile de protecție trebuie purtate în combinație cu alte EIP și pot asigura protecție pentru următoarele riscuri:

- mecanice (tăieturi, julituri, bășici, loviri);
- termice (căldură, flacără și frig);
- electrice (șoc electric, contact cu piese sub tensiune neizolate (antistatice, conductoare, izolante);
- vibrații;
- chimice (arsuri, iritații);
- biologice;
- radiații ionizante și contaminării radioactive;
- radiații neionizante (radiații UV, IR, radiații solare sau radiații provenite de la sudură).

Tipuri de activități unde este necesară (obligatorie) folosirea mănușilor de protecție:

- lucrări de sudură;
- manipularea de obiecte cu muchii ascuțite, dar nu la utilizarea mașinilor care prezintă riscul ca mânușa să fie prinsă;
- lucrări neprotejate cu acizi și soluții caustice;
- lucrări de dezosare și tranșare;
- utilizarea obișnuită a cuțitelor de mână în producție și abatoare;
- schimbarea cuțitelor la mașinile de tăiat.

Tipuri de EIP pentru protecția mâinii și brațului:

- mănuși care asigură protecție împotriva agresiunilor mecanice (înțepături, tăieturi, vibrații etc.);
- mănuși care asigură protecție împotriva substanțelor chimice;
- mănuși care asigură protecție pentru electricieni și împotriva căldurii;
- mănuși cu un deget;
- degetare;
- mânecute;
- manșeta de protecție a încheieturii mâinii pentru munci grele;
- mitene (mănuși fără degete).

Clasificare EIP pentru protecția mâinilor:

1. După materialul din care sunt confecționate:

- mănuși de piele
- mănuși din bumbac și tricotate
- mănuși de lucru din material plastic (de ex., polimeri, poliacril)
- mănuși din oțel

2. După domeniul de utilizare:

- mănuși de protecție pentru sudori
- mănuși de lucru pentru arii uscate
- mănuși pentru suprafețe uleioase și umede/ude
- mănuși de protecție împotriva tăierii

- mănuși speciale de protecție
- mănuși de protecție împotriva temperaturilor înalte
- mănuși de protecție la frig
- mănuși de protecție pentru electricieni
- mănuși de protecție împotriva substanțelor chimice

3. După durata de utilizare:

- mănuși de unică folosință
- mănuși multifuncționale.

D. EIP pentru protecția picioarelor.

În funcție de cerințe, încălțăminte de protecție trebuie să ofere protecția degetelor, gleznei și a metatarsienelor.

Încălțăminte de protecție asigură protecția picioarelor împotriva următoarelor riscuri:

- mecanice (tăieturi, julituri, loviri, înțepături, alunecări);
- termice (căldură, flacără, umezeală și frig, materiale fierbinți, materiale topite sau incandescente);
- electrice (șoc electric, contact cu piese sub tensiune neizolate (antistatice, conductoare, izolante);
- vibrații;
- chimice (arsuri, iritații, materialelor toxice, caustice sau iritante);
- biologice;
- radiații ionizante și contaminării radioactive;
- radiații neionizante (radiații UV, IR, radiații solare sau radiații provenite de la sudură).

Tipuri de activități unde este necesară încălțăminte de securitate cu talpă antiperforație:

- lucrări de construcții, civile și rutiere;
- lucrări pe schele;
- lucrări de demolare;

- lucrări de construcții în beton și plăci prefabricate, care presupun montarea și demontarea cofrajelor;
- lucrări pe șantiere și în spații de depozitare;
- lucrări pe acoperișuri.

Tipuri de activități unde este necesară încălțăminte de securitate fără talpă antiperforație:

- lucrări pe poduri metalice, construcții metalice înalte, stâlpi, turnuri, structuri hidraulice de metal, furnale, oțelarii și laminoare, containere mari, conducte mari, cazane și centrale electrice;
- construcția de cuptoare, instalații de încălzire și ventilare și lucrări de asamblare de metale;
- lucrări de transformare și întreținere;
- lucrări cu furnale, instalații de concasare fină, oțelarii, laminoare, ateliere metalurgice, forjare, matrițare la cald, presari la cald și trefilare;
- lucrări în cariere și în exploatări de suprafața și halde;
- extracția și prelucrarea pietrei;
- producția, tratarea și prelucrarea produselor din sticla plată și a recipientelor din sticla;
- lucrări de manipulare a formelor în industria ceramicii;
- căptușirea cuptoarelor din industria ceramicii;
- lucrări de turnare în industria produselor ceramice și a materialelor de construcții;
- transport și depozitare;
- lucrări cu blocuri de carne congelată și ambalaje metalice de conserve alimentare;
- lucrări de construcții navale;
- lucrări de manevra feroviare.

Tipuri de activități unde este necesară încălțăminte de securitate cu toc sau talpa ortopedică și inserție antiperforație:

- lucrări pe acoperișuri.

Încălțăminte de securitate cu tălpi termoizolante:

- lucrări cu și pe materiale foarte fierbinți sau foarte reci.

Încălțăminte de securitate care se poate dezechipa ușor:

- acolo unde exista riscul penetrării de substanțe incandescente.

Tipuri de EIP pentru protecția picioarelor și a gambelor:

- pantofi, bocanci, cizme semiînalte și cizme de securitate;
- încălțăminte la care se pot scoate rapid șireturile sau carligele;
- încălțăminte cu bombeu suplimentar de protecție;
- încălțăminte și supraîncălțări cu talpi rezistente de căldură;
- încălțăminte, cizme și supraîncălțări rezistente la căldură;
- încălțăminte, cizme și supraîncălțări termoizolante;
- încălțăminte, cizme și supraîncălțări împotriva vibrațiilor;
- încălțăminte, cizme și supraîncălțări antistatice;
- încălțăminte, cizme și supraîncălțări electroizolante;
- cizme pentru lucrătorii cu ferăstraie cu lanț;
- saboti;
- genunchiere;
- gleznier detășabile;
- ghetre;
- tălpi detășabile (rezistente la căldură, perforare sau transpirație);
- crampe detășabile pentru gheață, zăpadă sau podele alunecoase.

În funcție de cerințe, tălpile trebuie să fie protejate împotriva uzurii, alunecărilor, înțepăturilor etc. și să fie antistatice.

Încălțăminte de protecție trebuie să fie ușoară și trebuie să se poată da ușor și repede jos.

E. EIP pentru căile respiratorii.

Echipamentele individuale de protecție pentru căile respiratorii sunt cunoscute sub denumirea generică de **mască de protecție** iar substanțele nocive împotriva cărora un lucrător trebuie protejat se împart în două categorii:

1. Particule: praful (fibre, praf fin, fum, cristale, săruri, spori, germeni sau aerosoli etc.).
2. Gaze: gaze și vapori (moleculele libere din aer, vapori și gaze solubile în apă, solubile în grăsimi, acide sau bazice).

Tipuri de activități unde este necesar folosirea echipamentului individual de protecție pentru protecția respiratorie:

- lucrări în containere, spații înguste și cuptoare industriale alimentate cu gaz, în cazul în care poate exista riscul intoxicării cu gaz sau cantitatea de oxigen este insuficientă;
- lucrări la gura de încărcare a furnalelor;
- lucrări în apropierea convertizoarelor și a conductelor de gaz ale furnalelor;
- lucrări în apropierea oalelor de turnare, în cazul în care se pot degaja vapori de metale grele;
- lucrări pe căptușeala furnalelor și a oalelor de turnare, în cazul în care se pot degaja pulberi;
- vopsirea prin pulverizare fără ventilație corespunzătoare;
- lucrări în puțuri, canale și alte spații subterane ale sistemului de canalizare;
- lucrări în instalații de răcire în care există riscul scurgerii agentului de refrigerare.

Tipuri de EIP pentru protecția respiratorie:

- aparate filtrante împotriva pulberilor, gazelor și pulberilor radioactive;
- aparate de protecție respiratorie izolante cu aducție de aer;
- aparate de protecție respiratorie cu masca de sudură detașabilă;
- aparate și dispozitive pentru scufundare;
- costume pentru scufundare.
- măști cu filtru de particule
- măști cu filtru de gaze

Particulele fine de praf și aerosolii din aerul respirat sunt abia vizibili și de aceea prezintă un risc ridicat pentru sănătate în câmpul de activitate al lucrătorilor.

Măștile de protecție în funcție de nivelul de protecție și de totalul scurgerilor, filtrele de particule sunt împărțite în **3 clase**:

- **FFP1**: asigură protecție împotriva particulelor și a substanțelor periculoase, care nu sunt toxice, dar sunt iritante pentru mucoase.
- **FFP2**: asigură protecție împotriva particulelor și a substanțelor periculoase pentru sănătate (praf, fum, aerosoli).
- **FFP3**: asigură protecție împotriva particulelor toxice și a substanțelor cancerigene și radioactive (viruși, bacterii, spori de ciuperci).

F. EIP pentru protecția corpului.

Îmbrăcămintea de protecție pentru corp trebuie să respecte un set de caracteristici în funcție de domeniul de activitate:

- impermeabila (în cazul în care se lucrează afara);
- vizibilă de la distanță – cu elemente reflectorizante;
- rezistentă la variații de temperatură (daca se lucrează afară sau în celule de frig);
- rezistentă la șocuri mecanice (loviri, zgârieri, frecare).

Îmbrăcămintea de protecție pentru protecția corpului (combinezoane, salopete, pantaloni, jachete, veste, șorțuri, genunchiere, glugi, cagule) asigură protecția împotriva următoarelor riscuri:

- mecanice (tăieturi, julituri, loviri);
- termice (căldură, flacără și frig);
- electrice (șoc electric, contact cu piese sub tensiune neizolate (antistatice, conductoare, izolante);
- vibrații;
- chimice (arsuri, iritații);
- biologice;
- radiații ionizante și contaminării radioactive;

- radiații neionizante (radiații UV, IR, radiații solare sau radiații provenite de la sudură).
- riscurilor de agățare și prindere.

Tipuri de activități unde este necesar folosirea EIP

Îmbrăcăminte de protecție pentru corp:

- lucrări cu acizi și soluții caustice, dezinfectanți și substanțe de curățare corozive;
- lucrări cu sau în apropierea materialelor fierbinți și acolo unde se simt efectele căldurii;
- lucrări cu produse din sticla plată;
- lucrări de sablare;
- lucrări în camere frigorifice.

Îmbrăcăminte de protecție greu inflamabilă:

- lucrări de sudură în spații înguste.

Șorțuri rezistente la perforație pentru:

- lucrări de dezosare și tranșare;
- lucrări cu cuțite de mână care implică îndreptarea cuțitului spre corp.

Șorțuri din piele pentru:

- lucrări de sudură;
- lucrări de forjare;
- lucrări de turnare.

Protecția antebrațului:

- lucrări de dezosare și tranșare.

Îmbrăcăminte de protecție împotriva intemperiilor:

- lucrări în aer liber pe ploaie și vreme rece.

Îmbrăcăminte reflectorizantă (de avertizare):

- lucrări în locuri în care lucrătorii trebuie să poată fi observați la timp.

Îmbrăcăminte de avertizare este un tip special de îmbrăcăminte de protecție și constă dintr-o jachetă (cu sau fără mâneci) și pantaloni cu dungi reflectorizante.

Prin efectul de semnalizare, se intenționează atragerea atenției asupra faptului că un lucrător se află într-o zonă periculoasă (de ex. linii de cale ferată sau drumuri, orice tip de șantiere etc.).

Îmbrăcămintea de avertizare trebuie purtată:

- când se lucrează în zona liniilor de cale ferată
- când au loc lucrări de întreținere a vehiculelor pe drumurile publice în zone periculoase sau cu trafic în mișcare.
- când au loc lucrări de construcție și întreținere de drumuri, în special persoanele care lucrează în zonele cu trafic public.

Îmbrăcămintea de iarnă și pentru vremea rea are ca scop protejarea împotriva pericolelor asupra sănătății, atunci când se lucrează în aer liber. Îmbrăcămintea pentru vremea rea are ca scop să ofere protecție împotriva vântului, a ploii și a umezelii la sol pe tot parcursul anului. Îmbrăcămintea de iarnă și pentru vremea rea poate fi combinată cu îmbrăcămintea de avertizare.

Protecția pielii

Cremele protectoare nu oferă o bună protecție împotriva iritării pielii și a dermatitei, care pot apărea în urma contactului cu diferite uleiuri și alte substanțe chimice. Acestea nu trebuie utilizate în locul mănușilor, doar ca supliment al acestora. Pentru a fi eficiente, cremele protectoare trebuie aplicate pe mâinile curate, de la încheietură până la antebraț, înainte de punerea mănușilor.

Cremele protectoare pot asigura protecție împotriva:

- radiației neionizante (radiații UV, IR, radiații solare sau radiații provenite de la sudură);
- radiației ionizante;
- substanțelor chimice;
- agenților biologici;
- riscurilor termice (căldură, flacără și frig).

Când se lucrează cu materiale caustice sau iritante (de ex. acizi, alcalini, vopseluri, solvenți, agenți degresanți, uleiuri minerale), angajatorul trebuie să furnizeze protecție adecvată pentru piele și produse de protecție a pielii.

Înainte de selectarea și utilizarea produselor de protecție a pielii, trebuie să se testeze posibilități alternative de protecție a pielii (de ex. schimbarea procedurii de lucru, înlocuirea cu materiale mai puțin periculoase, acordarea de EIP pentru mâini/față).

Echipamentele individuale de protecție împotriva căderilor de la înălțime

Dacă au loc lucrări în zone unde există pericol de cădere de la înălțime, iar măsurile tehnice de protecție nu oferă suficientă protecție împotriva acestui factor de risc, lucrătorii trebuie să primească EIP de protecție format din: hamuri sau curele de securitate, inclusiv echipamentul de accesorii necesar, cum ar fi frânghii de securitate, cârlige, amortizoare de cădere, frânghii de micșorare a distanțelor și echipament de protecție pentru elevatoare.

- EIP împotriva căderilor de la înălțime pot fi:

- ✓ opritoarele de cădere retractabile,
- ✓ hamurile pentru întreg corpul,
- ✓ hamurile pentru scaune,
- ✓ centurile de poziționare în timpul lucrului și de limitare a deplasării și cordoane pentru poziționare în timpul lucrului,
- ✓ dispozitive de absorbție a energiei, opritoare de cădere tip ghidaj incluzând un cordon de ancorare, dispozitive de ajustare a corzii,
- ✓ dispozitive de ancorare care nu sunt concepute să fie permanent fixate și care nu necesită lucrări de atașare înainte de utilizare,
- ✓ piese de legătură, cordoane, hamuri pentru salvare

Tipuri de activități unde este necesar folosirea EIP:

- Centuri de securitate pentru:

- lucrări pe schele;
- asamblarea de piese prefabricate;
- lucrări pe stâlpi.

- Frânghii de securitate pentru:

- lucrări în cabine de macarale amplasate la mare înălțime;
- lucrări în cabine de stivuitoare și elevatoare amplasate la mare înălțime în depozite;
- lucrări în partea superioară a turnurilor de sonda;
- lucrări în puțuri și canalizări.

IV.3. Acordarea echipamentului individual de protecție

Angajatorul este cel care trebuie să aleagă tipul de EIP conform specificului locului de muncă și activităților desfășurate de lucrător. Înainte de a alege echipamentul individual de protecție, angajatorul trebuie să evalueze dacă echipamentul individual de protecție pe care intenționează să îl folosească îndeplinește următoarele cerințe:

- a) este corespunzător pentru riscurile implicate, fără să conducă el însuși la un risc mărit;
- b) corespunde condițiilor existente la locul de muncă;
- c) îndeplinește cerințele ergonomice și asigură sănătatea lucrătorului;
- d) se potrivește corect lucrătorului care îl va purta.

Condițiile de utilizare a echipamentului individual de protecție, în special durata purtării, sunt determinate în funcție de:

1. gravitatea riscului,
2. frecvența expunerii la risc,
3. caracteristicile postului de lucru al fiecărui lucrător
4. performanța echipamentului individual de protecție.

IV.4. Obligațiile angajatorului la acordarea EIP

Obligațiile angajatorului la acordarea EIP

1. să distribuie gratuit EIP;
2. să asigure buna funcționare a EIP;
3. să asigure o stare de igienă satisfăcătoare prin:

- a) întreținere;
  - b) reparare;
  - c) înlocuire;
4. să informeze lucrătorul despre riscurile împotriva cărora îl protejează purtarea EIP;
5. să asigure instruirea lucrătorului privind modul de purtare a EIP.

IV.5. Obligațiile lucrătorilor la utilizarea EIP

Obligațiile ce le revin persoanelor ce utilizează echipamente individuale de protecție sunt:

- ✓ să cunoască caracteristicile și modul corect de utilizare a EIP din dotare, prevăzute în STAS-uri sau instrucțiuni de utilizare
- ✓ să poarte întregul EIP pe toată durata îndeplinirii sarcinii de muncă sau activității pe care o desfășoară în unitate
- ✓ să utilizeze EIP doar în scopul pentru care a fost creat și să se preocupe de conservarea calităților de protecție ale acestora
- ✓ să prezinte EIP la verificările periodice prevăzute în instrucțiunile de utilizare și pentru curățare sau denocivizare
- ✓ să solicite un nou EIP atunci când din diverse motive EIP aflat în dotare nu mai prezintă calitățile de protecție pentru care a fost acordat.

Capitolul V

SEMNALIZAREA DE SECURITATE ȘI SĂNĂTATE ÎN MUNCĂ

V.1. Prevederi legale. Definiții. Scop.

Cadrul legal privind semnalizarea de securitate și/sau sănătate la locul de muncă stabilește cerințele minime necesare privind asigurarea semnalizării, obligațiile angajatorului, tipurile de semnalizare și codul de culori. Semnalizarea de securitate și/sau sănătate la locul de muncă nu se aplică:

- semnalizării prevăzute de reglementările referitoare la introducerea pe piață a substanțelor și preparatelor periculoase, a produselor și/sau a echipamentelor, cu excepția cazului în care aceste reglementări fac referire în mod expres la acest lucru (există alte prevederi speciale);
- semnalizării utilizate în reglementarea traficului rutier, feroviar, fluvial, maritim și aerian(există alte prevederi speciale);

Semnalizarea de securitate și/sau de sănătate în muncă este semnalizarea care se referă la un obiect, o activitate sau o situație determinată și care furnizează informații ori cerințe referitoare la securitatea și sănătatea la locul de muncă printr-un panou, o culoare, un semnal luminos ori acustic, o comunicare verbală sau un gest-semnal.

Semnalizarea de securitate și/sau sănătate la locul de muncă se referă la un loc de muncă.

Semnalizarea de securitate și/sau sănătate la locul de muncă este necesară atunci când riscurile nu au putut fi eliminate sau reduse suficient prin intermediul măsurilor tehnice, de protecție colectivă și/sau de organizare a muncii. Pentru alegerea semnalizării adecvate, angajatorul trebuie să ia în considerare **evaluarea riscurilor**.

Semnalizarea de securitate și/sau sănătate la locul de muncă are drept scop:

- informarea lucrătorii referitor la riscurile existente de la locul de muncă;
- informarea și instruirea lucrătorilor în legătură cu semnificația semnalizării;
- stabilirea unor instrucțiuni precise legate de semnalizare și de comportamentul lucrătorilor în fața acesteia.

Semnalul de interdicere - semnalul prin care se interzice un comportament care ar putea atrage sau cauza un pericol;

Semnalul de avertizare - semnalul prin care se avertizează asupra unui risc sau unui pericol care ar putea acționa asupra lucrătorilor la locul de muncă;

Semnal de obligativitate - semnalul prin care se indică adoptarea unui comportament specific, obligatoriu;

Semnal de salvare sau de prim ajutor - semnalul prin care se dau indicații privind ieșirile de urgență ori mijloacele de prim ajutor sau de salvare;

Panoul - semnalizarea care, prin combinarea unei forme geometrice, a unor culori și a unui simbol sau a unei pictograme, furnizează o indicație specifică, a cărei vizibilitate este asigurată prin iluminare;

Panou suplimentar - panoul utilizat împreună cu un alt panou și care furnizează informații suplimentare;

Semnal luminos - semnalul emis de un dispozitiv realizat din materiale transparente sau translucide, iluminate din interior ori din spate, astfel încât să se creeze o suprafață luminoasă și care oferă indicații despre anumite situații;

Semnal acustic - semnalul sonor emis și difuzat de un dispozitiv realizat în acest scop, fără folosirea vocii umane sau artificiale și care are o anumită codificare;

Simbolul sau pictograma - imaginea care descrie o situație sau indică un comportament specific și care este utilizată pe un panou ori pe o suprafață luminoasă.

Comunicare verbală - mesajul verbal comunicat prin voce umană sau artificială și care are o anumită determinare asupra unei situații care trebuie comunicată;

Gestul-semnal - mișcarea și/sau poziția brațelor și/sau a mâinilor într-o formă codificată, având ca scop ghidarea persoanelor care efectuează manevre ce constituie un risc pentru lucrători.

Culoarea de securitate este culoarea căreia ia fost atribuită o semnificație specifică. Astfel, culoarea, prin intermediul regulilor și procedurilor, a devenit un mod de semnalizare de securitate și sănătate prezent în toate locurile de muncă, având următoarea semnificație:

Culoare	Semnificație sau scop	Indicații și precizări
Roșu	Semnal de interdicție	atitudini periculoase
	Pericol - Stare de pericol - alarmă	stop, oprire; dispozitiv de oprire de urgență, evacuare.
	Materiale și echipamente de prevenire și stingere a incendiilor	Identificare; localizare
Galben	Semnal de avertizare	atenție, precauție; verificare.
Albastru	Semnal de obligație	comportament sau acțiune; obligația purtării EIP.
Verde	Semnal de salvare sau de prim ajutor	uși, ieșiri, căi de acces, echipamente de prim-ajutor, posturi, încăperi localizare.
	Situație de securitate	revenire la normal.

V.2. Panourile de semnalizare

Panourile de semnalizare trebuie să îndeplinească un set de cerințe minime referitoare la caracteristici și condiții de utilizare.

1. Caracteristici:

- Forma și culorile sunt stabilite prin definiții și coduri.
- Pictogramele trebuie să fie cât mai simple posibil și trebuie evitate detaliile inutile.
- Panourile trebuie confecționate dintr-un material cât mai rezistent la șocuri, intemperii și agresiuni cauzate de mediul de muncă.
- Dimensiunile și caracteristicile colorimetrice și fotometrice ale panourilor trebuie să asigure o bună vizibilitate și înțelegere a mesajului acestora.

2. Condițiile de utilizare:

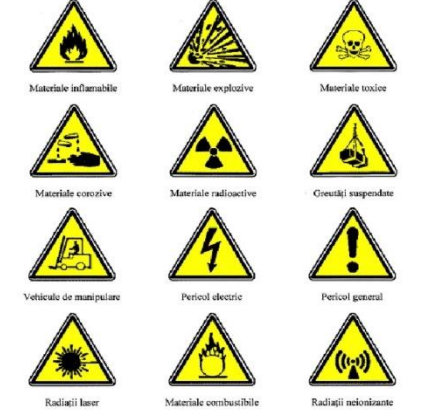
- Panourile trebuie instalate, în principiu, la o înălțime corespunzătoare, într-un loc bine iluminat, ușor accesibil și vizibil.
- În cazul în care condițiile de iluminare naturală sunt precare, trebuie utilizate culori fosforescente, materiale reflectorizante sau iluminare artificială.
- Panoul trebuie înlăturat când situația care îl justifică nu mai există.

Panourile de semnalizare pot fi de 5 tipuri: de interdicție, de avertizare, de obligativitate, de salvare și de prim ajutor și pentru materialele de stingere a incendiilor.

1. Panourile de interdicție

<p>Caracteristici:</p> <ul style="list-style-type: none"> • forma rotundă • pictograma neagră pe fond alb • margine și bandă diagonală roșie • (partea roșie trebuie să ocupe cel puțin 35% din suprafața panoului).	 <p>Fumatul interzis</p> <p>Fumatul și focul deschis interzise</p> <p>Interzis accesul pietonilor</p> <p>Interzisă stingerea cu apă</p> <p>Accesul interzis persoanelor neautorizate</p> <p>Apă nepotabilă</p> <p>Interzis vehiculelor de manipulare a mărfurilor</p> <p>A nu se atinge</p>
---	---

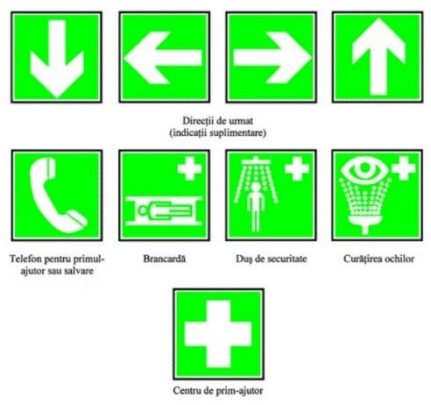
2. Panourile de avertizare

<p>Caracteristici:</p> <ul style="list-style-type: none"> forma triunghiulară echilateral pictograma neagră pe fond galben, margine neagră (partea galbenă trebuie să acopere cel puțin 50% din suprafața panoului). 	 <p>Materiale inflamabile Materiale explozive Materiale toxice</p> <p>Materiale corozive Materiale radioactive Greutăți suspendate</p> <p>Vehicule de manipulare Pericol electric Pericol general</p> <p>Radiații laser Materiale combustibile Radiații neionizante</p>
---	---

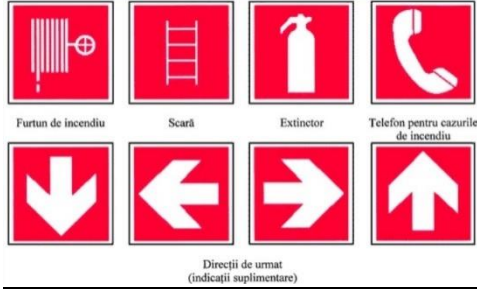
3. Panouri de obligativitate

<p>Caracteristici:</p> <ul style="list-style-type: none"> formă rotundă; pictograma alba pe fond albastru (partea albastră trebuie să ocupe cel puțin 50 % din suprafața panoului). 	 <p>Protecție obligatorie a ochilor Protecție obligatorie a capului Protecție obligatorie a urechilor</p> <p>Protecție obligatorie a căilor respiratorii Protecție obligatorie a picioarelor Protecție obligatorie a mâinilor</p> <p>Protecție obligatorie a corpului Protecție obligatorie a feței Protecție individuală obligatorie împotriva căderii de la înălțime</p>
---	---

4. Panouri de salvare și de prim ajutor

<p>Caracteristici:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ formă dreptunghiulară sau pătrată; ✓ pictograma alba pe fond verde (partea verde trebuie să acopere cel puțin 50 % din suprafața panoului). 	 <p>Direcții de urmat (indicații suplimentare)</p> <p>Telefon pentru primul-ajutor sau salvare Brancardă Duș de securitate Curățirea ochilor</p> <p>Centru de prim-ajutor</p>
---	--

5. Panouri pentru materialele de stingere a incendiilor

<p>Caracteristici:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ formă dreptunghiulară sau patrată; ✓ pictograma alba pe fond roșu (partea roșie trebuie să acopere cel puțin 50 % din suprafața panoului).	 <p>Furtun de incendiu Scară Extinctor Telefon pentru cazurile de incendiu</p> <p>Direcții de urmat (indicații suplimentare)</p>
---	---

V.3. Semnalizarea obstacolelor și a locurilor periculoase

Marcarea locurilor cu risc de lovire de un obstacol și de cădere a obiectelor și persoanelor se face în interiorul zonelor construite ale unității, în care lucrătorii au acces în cursul activității lor, prin culoarea galbenă alternativ cu culoarea neagră sau culoarea roșie alternativ cu culoarea albă.

Dimensiunile marcajului trebuie să țină seama de dimensiunile obstacolului sau ale locului periculos semnalizat.

Benzile galben-negru sau roșu-alb trebuie să fie înclinate la cca. 45° și să aibă dimensiunile aproximativ egale.

Marcarea căilor de acces se face prin benzi continue cu o culoare perfect vizibilă, de preferință albă sau galbenă. Aceste benzi vor fi amplasate astfel încât să se țină seama de distanțele de securitate.

V.4. Semnale acustice

Caracteristici:

- să aibă un nivel sonor considerabil mai mare față de zgomotul existent;
- să poată fi recunoscut ușor;
- să poată fi diferențiat ușor de orice alt semnal acustic și de alte zgomote;
- sunetul semnalului de evacuare trebuie să fie continuu.

V.5. Semnalele luminoase

Suprafața luminoasă care emite un semnal poate avea o culoare uniformă sau poate conține o pictogramă pe un fond determinat.

Caracteristici:

- Lumina emisă de un semnal luminos trebuie să:
  - producă un contrast luminos adecvat mediului, în funcție de condițiile de utilizare;
  - nu antreneze fenomenul de orbire, prin intensitate prea puternică.
- Suprafața luminoasă care emite un semnal poate avea o culoare uniformă sau poate conține o pictogramă pe un fond determinat.
- Culoarea uniformă trebuie să corespundă tabelului de culori și semnificației acestora.
- Atunci când semnalul conține o pictogramă, aceasta trebuie să fie cât mai simplă posibil și trebuie evitate detaliile inutile.

Reguli specifice de utilizare:

- Durata fiecărui impuls luminos și frecvența impulsurilor unui semnal luminos intermitent trebuie stabilite astfel încât:
  - să asigure o bună percepție a mesajului;
  - să evite orice confuzie, atât între diferitele semnale luminoase, cât și cu un semnal luminos continuu.

- Dacă un semnal luminos intermitent este utilizat în locul unui semnal acustic sau în completarea acestuia, codul semnalului luminos trebuie să fie identic.

V.6. Comunicarea verbală

Caracteristici:

- se stabilește între un vorbitor sau un emițător și unul ori mai mulți auditori, sub forma unui limbaj format din texte scurte, grupuri de cuvinte și/sau cuvinte izolate, eventual codificate;
- mesajele verbale trebuie să fie cât mai scurte, simple, clare și la un nivel sonor ce este perceput bine de auditor;
- comunicarea verbală poate fi directă, utilizând vocea umană, sau indirectă, prin voce umană ori artificială, difuzată prin oricare mijloace corespunzătoare.

Reguli specifice de utilizare:

- Persoanele implicate trebuie să cunoască bine limbajul utilizat, pentru a putea pronunța și înțelege corect mesajul verbal și pentru a adopta, un comportament corespunzător.
- Dacă comunicarea verbală este utilizată în locul sau complementar unui gest-semnal, trebuie folosite cuvinte - cod, ca de exemplu:

- a) start - pentru a indica începerea comenzii
  - b) stop - pentru a întrerupe sau a termina o mișcare;
  - c) oprește - pentru a opri operațiunea;
  - d) ridică - pentru a ridica o greutate;
  - e) coboară - pentru a cobori o greutate;
  - f) înainte
  - g) înapoi
  - h) dreapta
  - i) stânga
  - j) pericol - pentru a solicita oprirea de urgență;
  - k) repede - pentru a accelera o mișcare, din motive de securitate.
- sensul mișcărilor respective
trebuie coordonate,
când este cazul, cu gesturile
de semnalizare corespunzătoare

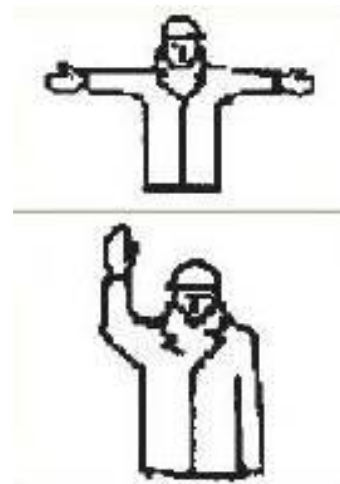

V.7. Gesturile semnal

Gesturile-semnal trebuie să fie precise, simple, ample, ușor de executat și de înțeles și bine diferențiate de alte gesturi-semnal. Utilizarea în același timp a ambelor brațe trebuie să se facă în mod simetric și pentru executarea unui singur gest-semnal.

Caracteristici:

- este folosită numai de persoane desemnate și bine instruite;
- este folosită atunci când comunicarea verbală devine imposibilă.

V.8. Modalități de semnalizare

Semnalizarea de securitate și/sau sănătate la locul de muncă poate avea caracter permanent sau ocazional.

1. Semnalizare permanentă se poate împărți în 5 categorii:

- semnalizare permanentă care se referă la o interdicție, un avertisment sau o obligație; se realizează prin utilizarea unor panouri permanente și/sau o culoare de securitate destinată localizării și identificării materialelor și echipamentelor de prevenire și stingere a incendiilor.
- semnalizare permanentă care se referă la localizarea și identificarea mijloacelor de salvare ori prim ajutor, de prevenire și stingere a incendiilor; se realizează prin utilizarea unor panouri permanente și/sau o culoare de securitate destinată localizării și identificării materialelor și echipamentelor de prevenire și stingere a incendiilor.

c) semnalizarea permanentă de pe recipiente și de pe conducte; se realizează conform unor prevederi legale speciale privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și preparatelor chimice periculoase.

d) semnalizarea permanentă la locurile în care exista risc de coliziune cu obstacole și de cădere a persoanelor; trebuie să fie semnalizate permanent cu o culoare de securitate și/sau cu panouri.

e) semnalizarea permanentă a căilor de circulație trebuie să fie marcate permanent cu o culoare de securitate.

2. Semnalizarea ocazională apare numai în anumite împrejurări pentru semnalizarea unor pericole, mobilizarea unor persoane pentru o acțiune specifică și pentru evacuarea de urgență a persoanelor. Presupune folosirea semnalelor luminoase, semnalelor acustice, comunicare verbală și a gesturilor semnal individual sau combinat.

Semnalizarea de securitate și/sau sănătate la locul de muncă se face individual sau combinat astfel:

Criterii	Modalități de semnalizare
când sunt folosite individual și dacă au aceeași eficiență se poate alege între:	culoare de securitate sau un panou
	semnale luminoase, semnale acustice sau comunicare verbală.
	gesturi-semnal sau comunicare verbală.
când este necesară folosirea combinată se alege între:	semnal luminos și semnal acustic.
	semnal luminos și comunicare verbală.
	gest-semnal și comunicare verbală.

V.9. Eficiența semnalizării

Semnalizarea de securitate și/sau sănătate la locul de muncă este eficientă atunci când:

- se evită amplasarea unui număr excesiv de panouri la o distanță prea mică;

- nu se utilizează concomitent două semnale luminoase care pot fi confundate;
- nu se utilizează un semnal luminos în apropierea altei surse luminoase asemănătoare;
- nu se folosesc concomitent două semnale sonore;
- nu se utilizează un semnal sonor dacă zgomotul din mediu este prea puternic.

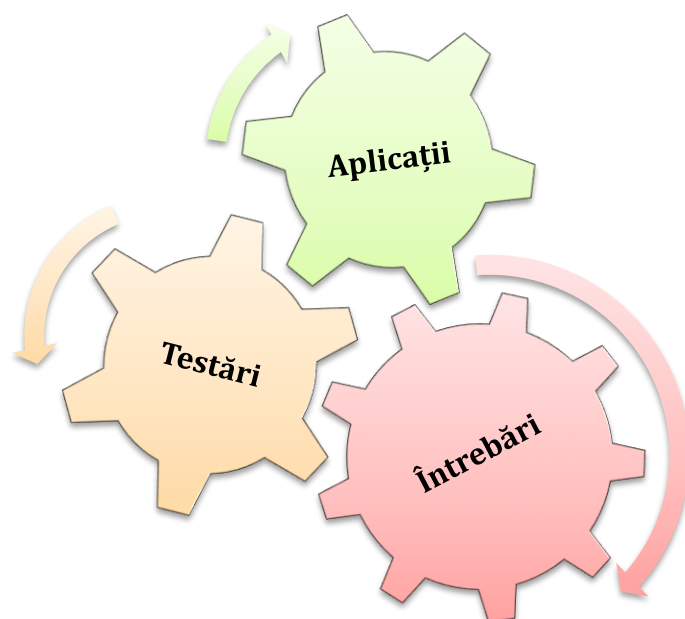
Semnalizarea de securitate și/sau sănătate la locul de muncă devine inefficientă dacă:

- designul este deficitar,
- numărul este insuficient,
- amplasamentul este greșit,
- starea este necorespunzătoare a mijloacelor de semnalizare
- funcționarea necorespunzătoare a dispozitivelor de semnalizare.

V. 10. Reguli privind întreținerea și verificarea semnalizării

1. Mijloacele și dispozitivele de semnalizare trebuie să fie curățate, întreținute, verificate, reparate periodic;
2. Atunci când este necesar se înlocuiesc astfel încât să se asigure menținerea calităților lor funcționale.
3. Numărul și amplasarea mijloacelor sau dispozitivelor de semnalizare care trebuie instalate se stabilește în funcție de importanta riscurilor, a pericolelor ori de suprafața zonei.
4. Semnalizările care necesită o sursă de energie pentru funcționare trebuie să fie prevăzute cu alimentare de rezervă, pentru cazul întreruperii alimentării cu energie.
5. Un semnal luminos și/sau sonor trebuie să indice, prin declanșarea sa, începutul acțiunii respective; durata semnalului trebuie să fie atât cât o impune acțiunea. Semnalul luminos sau acustic trebuie să fie reconectat imediat după fiecare utilizare.

6. Semnalele luminoase și acustice trebuie să fie verificate atunci când sunt instalate.
7. Semnalele luminoase și acustice trebuie să fie verificate periodic.

Capitolul VI

NOȚIUNI PRIVIND IDENTIFICAREA RISCURILOR DE LA LOCURILE DE MUNCĂ

VI.1. Definiții

Pericolul este proprietatea sau capacitatea intrinsecă prin care un element (de exemplu: materii, materiale, metode și practici, tehnologii, acțiuni sau inacțiuni etc.) este susceptibil să conducă la materializarea unui eveniment nedorit prin care se pune în primejdie integritatea unei persoane sau a ceva. Pericolul este caracterizat prin rezultatul manifestării, cu alte cuvinte, numai prin gravitate.

Riscul este **probabilitatea** ca evenimentul nedorit să se realizeze cu o anumită **gravitate**, în condiții de utilizare și/sau expunere date de o situație concretă.

Altfel spus, din punct de vedere al securității și sănătății în muncă, riscul se referă la probabilitatea de producere a evenimentelor negative, nedorite și neeconomice, cum ar fi întreruperi ale producției, avarii tehnice, accidente sau catastrofe.

Pentru a înțelege exact vom exemplifica: pericolul este curentul electric, iar riscul este probabilitatea ca un lucrător să se electrocuteze din cauza contactului cu

conductorii prin care circulă curent electric și care nu sunt izolate. Pericole și riscurile se regăsesc la toate locurile de muncă iar acestea pot varia în funcție de locul de muncă și domeniul de activitate, de modul și perioada de timp în care se desfășoară o activitatea.

Noțiunea de pericol este adesea confundată cu noțiunea de risc, iar pentru ușurință în acest capitol vom folosi numai noțiunea de ”RISC”.

VI.2. Identificarea riscurilor

Identificarea riscurilor de accidentare și îmbolnăvire profesională la locul de muncă este un proces esențial în ceea ce privește protecția lucrătorilor și prevenirea accidentelor de muncă și a îmbolnăvirilor profesionale. Identificarea riscurilor se face pentru fiecare componentă a sistemului de muncă și pe loc de muncă/post de lucru. Procesul de identificare este, de regulă, un proces continuu care necesită o centralizare periodică.

Sistemul de muncă stă la baza realizării oricărei activități, și este compus din 4 elemente aflate în relație și anume: executantul (E); Sarcina de muncă (S); Mijloacele de muncă (Mm) și Mediul de muncă (Me).

Factorii de risc sunt factori (însușiri, stări, procese, fenomene, comportamente) proprii elementelor sistemului de muncă, care provoacă, în anumite condiții, accidente de muncă sau boli profesionale.

Factorii de risc pot fi clasificați după **3 criterii**:

1. Elementul generator al factorilor de risc
2. Natura factorilor de risc
3. Influența factorilor de risc

1. În funcție de elementul generator al sistemului de muncă, pot fi:

- **factori de risc caracteristici executantului (lucrătorului)**: erorile sub formă de acțiuni greșite sau omisiuni.
- **factori de risc caracteristici sarcinii de muncă**: sarcină de muncă necorespunzătoare (operații, reguli, procedee greșite, absența unor operații, metode de muncă necorespunzătoare) sau sub/supradimensionarea sarcinii de muncă în raport cu capacitățile fizice și psihice ale executantului (lucrătorului)..
- **factori de risc caracteristici mijloacelor de muncă** care după natura acțiunii lor, se pot manifesta sub formă: mecanică, termică, electrică, chimică, biologică, agenți cancerigeni și mutageni sau sub/suprasolicitare.
- **factori de risc caracteristici mediului de muncă** care se pot manifesta sub formă de depășiri/scăderi funcționale a caracteristicilor mediului de muncă sau de apariție a unor condiții de muncă inadecvate (noxe fizice sau chimice) generate de riscuri și pot fi: factori de risc chimic, factori de risc biologic, factori de risc cancerigeni și mutageni, factori de risc proprii microclimatului (umiditate, temperatură, ventilație), factori de risc fizic - zgomot; vibrații; iluminat, ultrasunete, factori de risc psiho-sociali.

2. În funcție de natura factorului de risc pot fi :

- **factori de risc obiectivi**, care nu depind de factorul uman și sunt proprii numai mijloacelor de muncă și mediului de muncă;
- **factori de risc subiectivi**, dependenți de factorul uman, proprii executantului și sarcinii de muncă.

3. În funcție de intensitatea factorilor de risc pot fi :

- **factori de risc principali**, prin a căror suprimare se elimină în mod cert posibilitatea producerii vătămării organismului;
- **factori de risc secundari**, care favorizează efectele acțiunii factorilor principali, și a căror eliminare nu constituie o garanție a evitării accidentării sau îmbolnăvirii.

Riscurile profesionale pot fi clasificate în 5 mari categorii.

Fizice	Chimice	Biologice	Psiho-sociale	Afecțiuni musculo-scheletale (AMS)
mecanice, termice, electrice, radiații, zgomot, vibrații	aerosoli, lichide, vapori și gaze	bacterii, virusi, ciuperci, antigeni	stres, violență, hărțuire	afecțiuni ale aparaturii musculo-scheletale

1. RISCURILE FIZICE

Riscul	Cauza (factorul de risc)	Efectul
Riscuri mecanice:		
căderi de la înălțime	lucru la înălțime în condiții neasigurate	vătămare violentă a organismului, deces
șoc, lovire, impact, compresiune	acțiunea unor elemente ale mijloacelor de muncă	plăgi, deces
înțepare, tăiere, abraziune	acțiunea unor elemente ale mijloacelor de muncă	plăgi, deces
vibrații	utilizarea mijloacelor de muncă care produc vibrații în lucrări de prelucrarea metalelor, sudură, construcții, cariere de piatră etc. utilizarea aparatelor de rectificat, ferăstraie circulare și panglică, topoare, mașini de găurit, aparate de compactare, ciocane demolatoare etc.	epuizare rapidă, afecțiuni neurologice, ale vederii sau musculo-scheletale

Noțiuni de SECURITATE ȘI SĂNĂTATE ÎN MUNCĂ
Îndrumar pentru elevii din învățământul liceal - Volumul I

alunecare, împiedicare, cădere la același nivel	suprafețe alunecoase, umede, suprafețe denivelate, neatenție, încălțăminte necorespunzătoare, joacă, amplasare de cabluri pe căi de acces și pardoseală	fracturi mâini, picioare, coaste plăgi picior, cap, mâini sau întinderi musculare
Riscuri termice		
căldură, foc	lucrul în exterior, lucrul în turnătorii, lucrul în brutării contactul cu obiecte fierbinți	dureri de cap, insolație, insuficiențe cardio- respiratorii, șoc caloric
frig	lucrul în exterior lucrul în spații neîncălzite depozite frigorifice contactul cu obiecte înghețate	degerături, afecțiuni AMS, insuficiențe cardio-respiratorii, șoc caloric
Riscuri electrice		
electorcutare prin atingere directă	contact cu cabluri, materiale sau părți active ale instalațiilor și echipamentelor prin care circulă curentul electric	arsuri, șoc electric, deces
electrocutare prin atingere indirectă	contactul cu materiale conductoare (ex. apă) care la rândul lor sunt în contact direct cu instalații electrice sau părți ale acesteia.	arsuri, șoc electric, deces
Radiații		
neionizante	expunere excesivă la radiații electromagnetice neionizante	afecțiuni ale ochilor, pielii și sistemului imunitar
ionizante	expunere excesivă la radiații electromagnetice ionizante	boală acută de iradiere, diverse forme de cancer, scurtarea duratei de viață
Zgomot		
zgomot	expunerea la zgomote de intensitate mare, expunerea timp îndelungat la zgomot	afecțiuni auditive irreversibile (hipoacuzii și surdități profesionale), afecțiuni cardiace, neurologice, deficit de atenție, distragerea atenției.

2. RISCURILE CHIMICE

Riscul	Cauza (factorul de risc)	Efectul
aerosoli		
pulberi si fibre	rindeluirea unei scânduri manipulare făină de grâu	afecțiuni ale aparatului respirator, alergii
fum	sudurea electrică	afecțiuni pulmonare
ceața	lucrul în industria chimică, lucrul în spălătorii	afecțiuni ale aparatului respirator, alergii
lichide		
imersii	scufundarea în apă	înece, dereglări funcționale severe ale organismului
improscare stropire	lucrul în spălătorii auto	AMS-uri
vapori si gaze		
vapori	lucrul în industria chimică	afecțiuni ale aparatului respirator, alergii, arsuri, orbire, deces
gaze	lucrul în industria chimică, lucru in industria de transport și distribuție gaze naturale	afecțiuni ale aparatului respirator, alergii, arsuri, orbire, deces

3. RISCURILE BIOLOGICE

Biologice		
Bacterii patogene	Lucrul cu animale, Asistenta medicală a bolnavilor, Lucrul in industria farmaceutică, Lucrul in industria de recuperare a deșeurilor.	Afectarea sistemului imunitar, Alergii, Diferite boli contagioase, Deces
Virusi patogeni		
Ciperci generatoare de micoze		
Antigeni biologici nebacterieni		
Virusi patogeni		
Ciperci generatoare de micoze		

4. RISCURILE PSIHO-SOCIALE

Riscul	Cauza (factorul de risc)	Efectul
Stresul	Lucrul cu publicul, Lucrul cu elevii, Supraîncărcarea sarcinilor de serviciu, Nerecunoașterea meritelor, Lipsa de comunicare, Lucru în condiții de izolare, Nivelul de zgomot.	Afecțiuni neurologice, Sinucideri, Scăderea imunității, Afecțiuni cardiace, Diabet.
Viloenta verbala	Lucrul cu publicul, Lucrul cu elevii, Relații neprincipiale între colegi și șefi-subordonați	Afecțiuni neurologice, Sinucideri, Afecțiuni cardiace.
Violenta fizica	Relații neprincipiale între colegi, Lucru în activități de pază și protecție, poliție, jandarmerie, Lucrul în activități care implică mase monetare (case schimb valutar, banci etc.).	Afecțiuni fizice ale organismului, Deces.

5. RISCURILE AFECTIUNI MUSCULO-SCHELETALE (AMS)

AMS	<ul style="list-style-type: none"> • Lucru în poziții vicioase • Activități cu mișcări repetitive. • Manipulare (încărcare-descărcare) mase mari. • Lucru în fața calculatorului. 	<ul style="list-style-type: none"> • Afecțiuni musculo - scheletale.
------------	---	---

VI.3. Riscuri frecvente care pot genera accidente sau boli profesionale

În acest subcapitol vom detalia doar o parte dintre riscurile profesională și anume cele care au o incidență mai mare în procesele de muncă.

ZGOMOTUL

Nivelul de zgomot se măsoară în decibeli (dB).

Atunci când nivelul de zgomot trebuie să exprime auzul uman el se exprimă în decibeli A, dB(A). Decibel A reflectă sensibilitatea urechii noastre care este mai sensibilă la frecvențele medii decât la cele joase și înalte. Pentru a ține seama de acest comportament fiziologic al urechii, instrumentele de măsură sunt dotate cu un filtru numit „de ponderare A” al cărui răspuns în frecvență este același cu cel al urechii.

Exemplele de niveluri tipice ale sunetului :

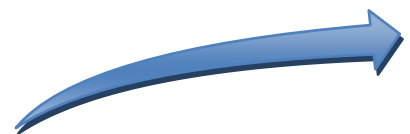
- clasă de elevi: 74 dB(A)
- Traficul rutier greu: 85 dB(A)
- Ciocanul pneumatic: 100 dB(A)
- Decolarea unui avion cu reacție la 100 metri distanță: 130 dB(A).

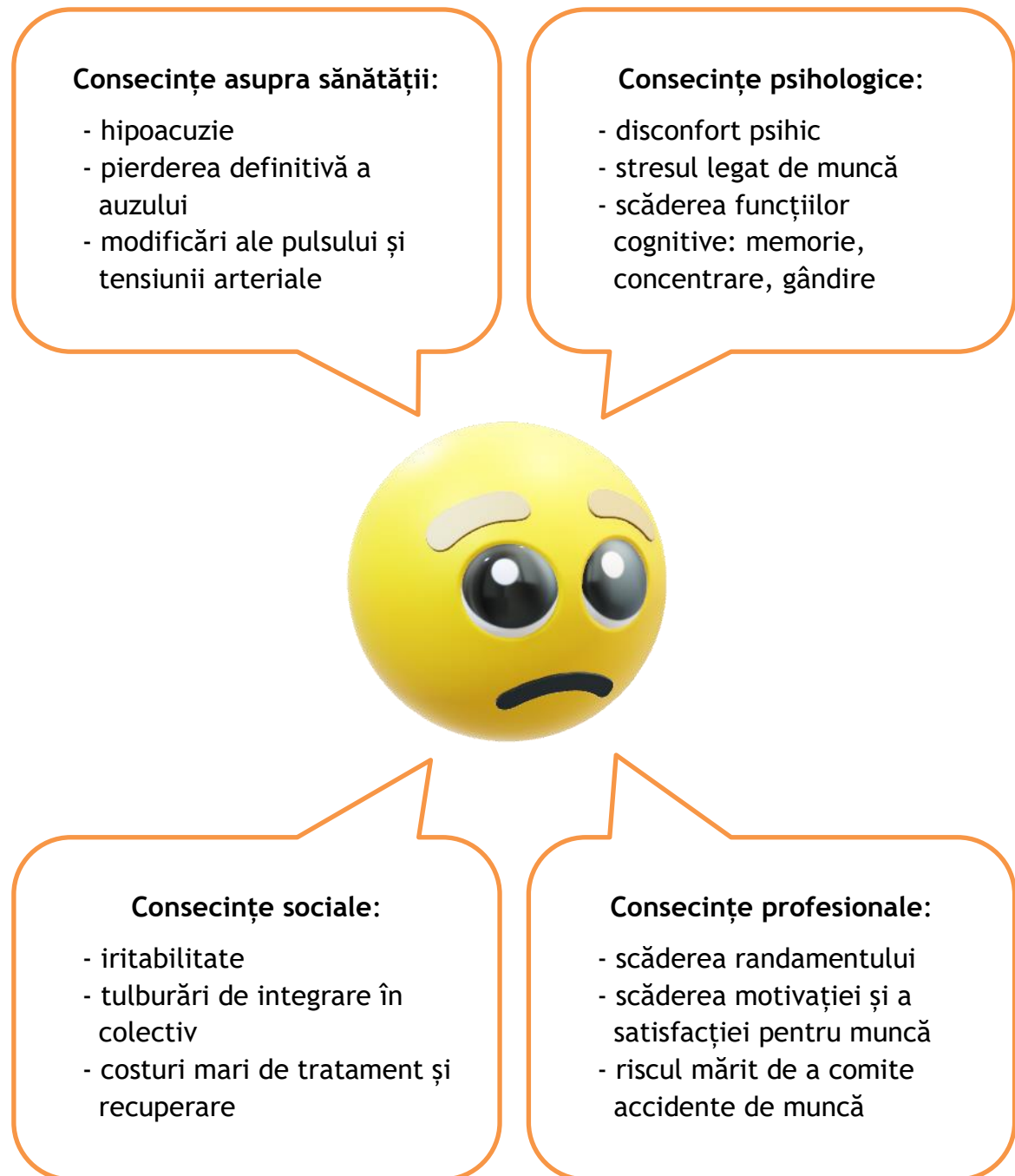
Limita de expunere

De la 80 dB în sus, zgomotul poate cauza afectarea permanentă a auzului!

Limita maximă de expunere: 87 dB(A)!

Valorile-limită de expunere la zgomot, care trebuie să nu fie depășite, se referă în principal la o expunere zilnică sau săptămânală la 87 de decibeli (dB), luând în considerare orice atenuare datorată protecției auditive.

VIBRAȚII

Vibrațiile sunt efectele asupra corpului uman cauzate de contactul direct cu echipamente care produc oscilații mecanice sau șocuri.

Mărimea de bază pentru descrierea vibrației este accelerația, exprimată în m/s^2 .

Din punctul de vedere al securității și sănătății în muncă se iau în considerare efectele a două tipuri de vibrații:

a. Vibrațiile transmise întregului corp prin:

- scaun sau platforma echipamentului de muncă
- produse de vehicule vibrante la locul de muncă, de exemplu camioane, buldozere, mașini de nivelat etc.

Efecte: pot provoca lombalgii și traumatisme ale spatelui, umerilor și gâtului.

b. Vibrații transmise sistemului mână-braț care sunt provocate de vibrațiile transmise mâinilor și brațelor prin palme și degete;

Efecte:

afecțiuni vasculare (degete albe sau moarte, fenomenul Raynaud de origine profesională, degete cu insuficiență sangvină provocată de vibrații);

- afecțiuni neurologice
- sindromul de tunel carpian
- afecțiuni musculo-scheletice.

Valori limită de expunere

Pentru vibrațiile transmise întregului corp:

- a) valoarea limită de expunere zilnică, calculată la o perioadă de 8 ore, trebuie să fie de $1,15 \text{ m/s}^2$;
- b) valoarea expunerii zilnice de la care se declanșează acțiunea, calculată la o perioadă de 8 ore, trebuie să fie de $0,5 \text{ m/s}^2$.

Pentru vibrațiile transmise sistemului mână-braț:

- a) valoarea limită de expunere zilnică, calculată pentru o perioadă de 8 ore, este de 5 m/s^2 ;
- b) valoarea expunerii zilnice de la care se declanșează acțiunea, calculată pentru o perioadă de 8 ore, este de $2,5 \text{ m/s}^2$.

AGENȚI CHIMICI

Substanțe chimice - în special fluidele utilizate pentru curățare, vopselele, produsele de coafat și pulberile. Substanțele care se găsesc la locul de muncă pot cauza mâncărimi de piele, alergii, astm bronșic permanent, cancer sau malformații la naștere. Acestea afectează ficatul, sistemul nervos și sângele.

Agentul chimic periculos este orice substanță sau preparat care, din cauza:

- proprietăților fizico-chimice, chimice sau toxicologice (ex. cianura)
- a modului de folosire (ex. abur, gheață, bazin)
- a prezenței acestora la locul de muncă (ex. asfixiere cu argon)
- prezintă risc pentru securitatea și sănătatea lucrătorilor.

Agenții chimici pot fi identificați în aproape orice loc de muncă.

Agenții chimici periculoși se pot găsi sub formă:

- solidă (pulberi, granule, fulgi, solzi etc.);
- lichidă (solvenți organici, acizi, baze etc.);
- gaze sau vapori (clor, monoxid de carbon, vapori de solvenți).

Agenții chimici pot fi substanțe și/sau preparate:

- folosite la locul de muncă (ex. adezivi, vopsele, agenți de curățire etc.);
- generate în procesul de muncă (ex. fum de sudură);
- care se formează în mod natural (ex. praf).

Căi de pătrundere în organism	- Inhalarea - Ingestia accidentală - Contactul cutanat
Efecte	
• intoxicații	• iritații
• leziuni	• arsuri chimice
• incendii	• explozii
• mutații genetice	• cancer
• alergii.	
Eczeme ale pielii, inflamații	Piele uscată și tare

Pictograme - Semnificație

Pictogramă	Ce înseamnă?	Ce trebuie făcut?	Unde se utilizează?
 <p>Exploziv</p>	Exploziv instabil. Pericol de explozie în masă.	Mențineți distanța, purtați îmbrăcăminte de protecție. A se păstra departe de surse de căldură, scânteii, flăcări sau suprafețe încinse. Fumatul interzis.	Focuri de artificii, muniție.
 <p>Inflamabil</p>	Gaz, aerosol, lichid și vapori foarte inflamabili sau extrem de inflamabili.	Nu încălziți și nu pulverizați deasupra unei flăcări deschise. Nu utilizați unelte care produc scânteii. Păstrați recipientul închis etanș.	Petrol lampant, benzină, dizolvant pentru lacul de unghii, dezinfectant pentru mâini, adeziv.
 <p>Oxidant</p>	Poate provoca (sau agrava) un incendiu sau o explozie.	A nu se încălzi. Purtați îmbrăcăminte de protecție. În cazul contactului cu îmbrăcămintea și pielea, clătiți cu apă.	Înălbitor, oxigen.
 <p>Gaz sub presiune</p>	Pericol de explozie în caz de încălzire, poate cauza arsuri sau leziuni.	A se proteja de lumina solară. Purtați mănuși de protecție, îmbrăcăminte de protecție, echipament de protecție a ochilor și a feței.	Recipiente sau butelii cu gaz.

Noțiuni de SECURITATE ȘI SĂNĂTATE ÎN MUNCĂ
 Îndrumar pentru elevii din învățământul liceal - Volumul I

 <p align="center">Coroziv</p>	<p>Poate coroda metale, poate provoca arsuri grave ale pielii și leziuni ale ochilor.</p>	<p>Păstrați numai în recipientul original. Purtați mănuși de protecție, îmbrăcăminte de protecție, echipament de protecție a ochilor și a feței.</p>	<p>Produse pentru curățarea instalațiilor sanitare, acizi, baze, amoniac, produs pentru curățarea grătarelor.</p>
 <p align="center">Toxicitate acută</p>	<p>Nociv sau mortal în caz de înghițire, inhalare sau în contact cu pielea.</p>	<p>Manevrați cu prudență. A nu se mânca, bea sau fuma în timpul utilizării. Utilizați EIP. Evitați contactul cu pielea și ochii. A se depozita sub cheie.</p>	<p>Insecticide, rezerve cu nicotină pentru țigări electronice.</p>
 <p align="center">Pericol grav pentru sănătate</p>	<p>Poate dăuna fertilității sau fătului, poate provoca cancer, alergii sau simptome de astm, leziuni ale organelor.</p>	<p>Citiți măsurile de securitate înainte de utilizare. Evitați să inspirați praful sau fumul. A se depozita sub cheie. Sunați la un centru de informare toxicologică sau la un medic în caz de simptome.</p>	<p>Terebentină, benzină, petrol lampant.</p>
 <p align="center">Pericol pentru sănătate / Periculos pentru stratul de ozon</p>	<p>Poate provoca o reacție alergică a pielii sau o iritare gravă a ochilor. nociv în caz de înghițire sau inhalare. Nociv pentru mediu.</p>	<p>Evitați contactul cu pielea și ochii. Evitați dispersarea în mediu.</p>	<p>Detergenți, soluții pentru curățarea vasului de toaletă, antigel, lichid pentru curățarea ferestrelor, silicon, adeziv puternic, lac.</p>

 Periculos pentru mediu	Toxic pentru mediul acvatic.	Evitați dispersarea în mediu. Colectați scurgerile de produs.	Erbicide, terebentină, benzină, lac.
--	------------------------------	--	--------------------------------------

AGENȚI BIOLOGICI

Agenți biologici, în principal, pot fi:

- Bacteriile patogene (cauzează tuberculoză și leptospiroză etc.)
- Virușii patogeni (cauzează hepatită, gripă, HIV, rabie etc.)
- Ciupercile (generatoare de micoze, alergii etc.).
- Antigenii biologici nebacterieni (cauzează boli de viermi).

Activitățile unde sunt identificați agenții biologici:

- activități în instalațiile de producție alimentară;
- activități profesionale în care există contact cu animale și/sau produse de origine animală;
- activități în serviciile de sănătate de toate tipurile inclusiv în unitățile de izolare și examinare post mortem;
- activități în laboratoare clinice, veterinare și de diagnostic, laboratoarele de cercetare, inclusiv laboratoarele de microbiologie de diagnostic;
- activități de eliminare a deșeurilor;
- activități în instalațiile de transport și epurare a apelor uzate.

Moduri de transmitere (căi de intrare)

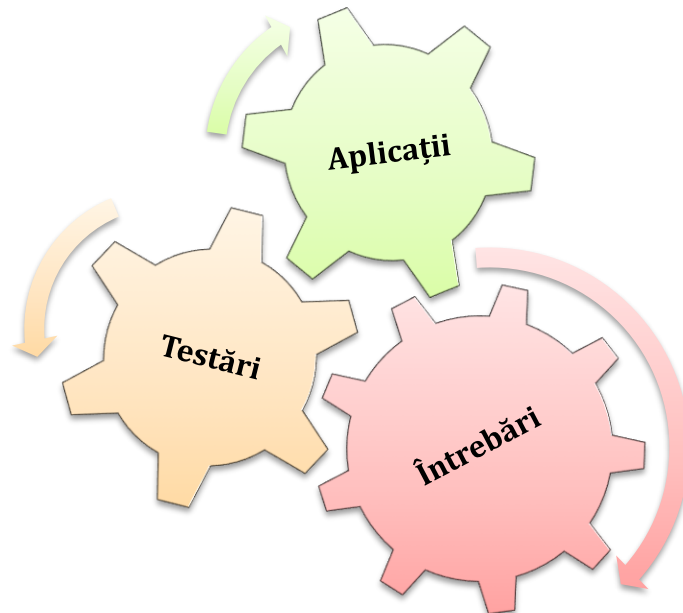
Calea de intrare:

- cale respiratorie: reprezintă calea cea mai probabilă de infectare microbială.
- cale digestivă: datorită nerespectării regulilor de igienă.
- cale cutanată: trecerea microorganismelor prin piele prin pătrunderea accidentală (răni, înțepături, mușcături etc.).

d. mucoasa conjunctivală: ochiul fiind foarte vascularizat reprezintă o cale importantă de contaminare, mai ales prin împrăștiere oculară.

Transmiterea agenților biologici în timpul procesului de lucru se poate face:

- prin folosirea mâinilor murdare;
- prin pipetarea cu gura a unor recipiente sau obiecte;
- prin împrăștiere în ochi;
- prin rănire, tăieturi, înțepături;
- prin neprotejarea unei răni deja existentă;
- respirând particule fine în suspensie în aer (aerosoli).

Noțiuni de SECURITATE ȘI SĂNĂTATE ÎN MUNCĂ
Îndrumar pentru elevii din învățământul liceal - Volumul I

Capitolul VII

INFORMAREA ȘI INSTRUIREA ÎN DOMENIUL SECURITĂȚII ȘI SĂNĂTĂȚII ÎN MUNCĂ

VII.1. Informarea în domeniul securității și sănătății în muncă

Statisticile actuale din Uniunea Europeană arată că tinerii lucrători au o rată de accidentare mai mare decât alte categorii de lucrători, iar una dintre cauze este lipsa de informare și instruire în domeniul securității și sănătății în muncă.

În statistica cauzelor care au dus la producerea accidentelor de muncă un prim loc îl ocupă erorile lucrătorilor care au la bază necunoașterea regulilor de securitate și sănătate în muncă sau a modului în care trebuie utilizate echipamentele de muncă.

În acest context, informarea devine una din metodele care poate influența scăderea numărului de accidente de muncă și boli profesionale. Informarea poate fi realizată prin pregătirea și instruirea lucrătorilor cu privire la:

- noțiuni legislative privind securitatea și sănătatea în muncă și relațiile de muncă,
- modul de utilizare a echipamentelor de muncă și a echipamentelor individuale de protecție, modul de folosire a semnalizării de securitate și sănătate în muncă,
- noțiuni privind identificarea riscurilor de la locurile de muncă,

- măsurile de prevenire necesare,
- noțiuni privind ergonomia locului de muncă și a profesiei,
- noțiuni de electrosecuritate etc.

VII.2. Instruirea în domeniul securității și sănătății în muncă

Instruirea reprezintă modul în care lucrătorii primesc informații necesare în domeniul securității și sănătății în muncă pentru ași desfășura activitatea în deplină siguranță. Instruirea și se face în baza unui program de instruire - testare, pe meserii sau activități.

Informațiile necesare care trebuie furnizate sunt cele referitoare la:

- a) riscurile pentru securitate și sănătate în muncă
- b) măsurile și activitățile de prevenire și protecție cu caracter general și la nivelul fiecărui post de lucru și/sau fiecărei funcții
- c) măsurile necesare pentru acordarea primului ajutor, stingerea incendiilor și evacuare

Programul de instruire, durata și conținutul acesteia se elaborează de persoane specializate în domeniul securității și sănătății în muncă.

Tipuri de instruire:

1. Instruirea introductiv-generală
2. Instruirea la locul de muncă
3. Instruirea periodică
4. Instruirea suplimentară

1. Instruirea introductiv-generală are scopul de a informa despre:

- activități specifice din unitate;
- riscuri generale și specifice ale unității;
- măsuri generale și activități de prevenire și protecție.

Durata este de minim 1 oră și depinde de specificul activității și de riscurile existente în unitate.

Cui se adresează instruirea introductiv generală:

- ✓ lucrătorilor noi angajați;
- ✓ lucrătorilor detașați de la o întreprindere și/sau unitate la alta;
- ✓ lucrătorilor delegați de la o întreprindere și/sau unitate la alta;
- ✓ lucrătorilor puși la dispoziție de către un agent de muncă temporar;
- ✓ elevilor și studenților;
- ✓ persoanelor aflate în vizită în unitate, cu permisiunea angajatorului.

Cine face instruirea introductiv generală:

- personal specializat din interiorul unității;
- personal specializat al unui serviciu extern de prevenire și protecție.

Ce informații sunt furnizate la instruirea introductiv generală:

- ✓ reguli generale de securitate și sănătate în muncă;
- ✓ rolul acestora în prevenirea accidentelor de muncă și a îmbolnăvirilor profesionale;
- ✓ prevederi ale Codului Muncii;
- ✓ Regulamentul de ordine interioară;
- ✓ prevederi ale Legii securității și sănătății în muncă;
- ✓ circulația pe drumurile publice și în interiorul unității;
- ✓ informarea asupra zonelor cu restricții și a celor periculoase din cadrul unității;
- ✓ prescripții minime privind semnalizarea de securitate și sănătate;
- ✓ măsuri de prim ajutor;
- ✓ norme de prevenire și stingere a incendiilor, situații de urgență.

Cum se finalizează instruirea introductiv generală:

- testare scrisă.

2. Instruirea la locul de muncă are scopul este de a informa despre:

- activități specifice ale locului de muncă;
- riscuri specifice locului de muncă;
- măsuri specifice și activități de prevenire și protecție.

Durata este de minim 1 oră și depinde de specificul activității și de riscurile de la locul de muncă.

Cine este instruit la locul de muncă:

- lucrătorii noi angajați;
- lucrătorii detașați de la o întreprindere și/sau unitate la alta;
- lucrătorii delegați de la o întreprindere și/sau unitate la alta;
- lucrătorii puși la dispoziție de către un agent de muncă temporar;
- elevii și studenții.

Cine face instruirea la locul de muncă:

- conducătorul direct al locului de muncă.

Ce informații sunt furnizate la instruirea de la locul de muncă:

- ✓ reguli de securitate și sănătate în muncă specifice locului de muncă;
- ✓ instrucțiuni proprii elaborate pentru locul de muncă și/sau postul de lucru (referitoare la locul de muncă, echipamentele tehnice, echipamentele individuale de protecție etc.);
- ✓ reguli privind semnalizarea de securitate și sănătate la locul de muncă;
- ✓ măsuri de prim ajutor specifice riscurilor de la locul de muncă;
- ✓ măsuri de prevenire și stingere a incendiilor specifice locului de muncă;
- ✓ măsuri de evacuare a lucrătorilor, specifice locului de muncă.

Cum se finalizează instruirea la locul de muncă:

- demonstrații și exerciții practice privind activitatea lucrătorului;
- verificarea cunoștințelor fiecărui lucrător instruit.

3. Instruirea periodică are scopul de a reîmprospăta și actualiza cunoștințelor de securitate și sănătate în muncă a lucrătorilor și de a forma deprinderi.

Durata și periodicitatea depinde de specificul activității și de riscurile de la locul de muncă, este stabilită de specialistul în SSM și aprobată de conducătorul unității.

Cine este instruit periodic:

- lucrătorii;
- lucrătorii detașați de la o întreprindere și/sau unitate la alta;
- lucrătorii delegați de la o întreprindere și/sau unitate la alta;
- lucrătorii puși la dispoziție de către un agent de muncă temporar;

- elevii și studenții.

Cine face instruirea periodică:

- conducătorul direct al locului de muncă.

Ce informații sunt furnizate la instruirea periodică:

- reguli de securitate și sănătate în muncă specifice locului de muncă;
- instrucțiuni proprii elaborate pentru locul de munca și/sau postul de lucru (loc de muncă, echipamente tehnice, echipamente individuale de protecție etc.);
- reguli privind semnalizarea de securitate și sănătate la locul de muncă;
- măsuri de prim ajutor specifice riscurilor de la locul de muncă;
- măsuri de prevenire și stingere a incendiilor specifice locului de muncă;
- măsuri de evacuare a lucrătorilor, specifice locului de muncă.

Finalizarea instruirii:

- verificarea cunoștințelor.

4. Instruirea suplimentară are scopul de a reîmprospăta și actualiza cunoștințele de SSM.

Durata depinde de specificul activității și de riscurile de la locul de muncă.

Instruirea suplimentară se face numai în situații speciale atunci când:

- lucrătorul a lipsit peste 30 de zile lucrătoare;
- au apărut modificări legislative în domeniul SSM;
- au apărut modificări ale instrucțiunilor proprii, inclusiv datorita evoluției riscurilor sau apariției de noi riscuri;
- la reluarea activității după un accident de muncă;
- la executarea unor lucrări speciale;
- la introducerea unui echipament de munca sau a unor modificări ale echipamentului existent;
- la modificarea tehnologiilor existente sau procedurilor de lucru;
- la introducerea oricărei noi tehnologii sau a unor proceduri de lucru.

Cine face instruirea suplimentară:

- conducătorul direct al locului de muncă, sub coordonarea:
  - personal specializat din interiorul firmei;
  - personal specializat al unui serviciu extern de prevenire și protecție.

Conținutul instruirii:

- este stabilit, în funcție de situațiile de mai sus, în baza unor tematici scrise.

Finalizarea instruirii:

- testare scrisă.

Instruirea, indiferent de tipul ei, se face în baza unor tematici !

Verificarea efectuării instruirii, indiferent de tipul ei, se face de către șeful ierarhic al celui care a efectuat instruirea !

Rezultatul instruirii lucratorilor se consemnează, în mod obligatoriu, într-un document special numit fișă individuală de instruire în SSM.

Completarea și păstrarea acestui document se face în baza unor proceduri.

VII.3. Fișa Individuală de Instruire privind Securitatea și Sănătatea în Muncă

Fișa individuală de instruire conține informații referitoare la:

<ul style="list-style-type: none"> • Identificarea persoanei instruite, respectiv:	<ul style="list-style-type: none"> • numele și prenumele • data și locul nașterii • calificarea, locul de muncă, • domiciliul • grupa sanguină • autorizații speciale (dacă este cazul) • traseul de deplasare de la domiciliu la serviciu și invers
<ul style="list-style-type: none"> • Informații referitoare la instruirea introductivă generală	<ul style="list-style-type: none"> • data la care instruirea a avut loc • numele persoanei care a făcut instruirea și funcția acesteia • durata instruirii și conținutul acesteia • semnăturile persoanei instruite • semnăturile persoanei care a făcut instruirea • semnăturile persoanei care a verificat însușirea cunoștințelor.
<ul style="list-style-type: none"> • Informații referitoare la instruirea la locul de muncă	<ul style="list-style-type: none"> • data la care instruirea a avut loc • numele persoanei care a făcut instruirea și funcția acesteia • durata instruirii și conținutul acesteia • semnăturile persoanei instruite • semnăturile persoanei care a făcut instruirea • semnăturile persoanei care a verificat însușirea cunoștințelor.
<ul style="list-style-type: none"> • Informații referitoare la instruirea periodică	<ul style="list-style-type: none"> • data la care instruirea a avut loc

Noțiuni de SECURITATE ȘI SĂNĂTATE ÎN MUNCĂ
Îndrumar pentru elevii din învățământul liceal - Volumul I

	<ul style="list-style-type: none"> • numele persoanei care a făcut instruirea și funcția acesteia • durata instruirii și conținutul acesteia • semnăturile persoanei instruite • semnăturile persoanei care a făcut instruirea • semnăturile persoanei care a verificat însușirea cunoștințelor.
<ul style="list-style-type: none"> • Informații referitoare la instruirea suplimentară 	<ul style="list-style-type: none"> • data la care instruirea a avut loc • numele persoanei care a făcut instruirea și funcția acesteia • durata instruirii și conținutul acesteia • semnăturile persoanei instruite • semnăturile persoanei care a făcut instruirea • semnăturile persoanei care a verificat însușirea cunoștințelor.
<ul style="list-style-type: none"> • Informații referitoare la accidente de muncă suferite sau îmbolnăviri profesionale 	<ul style="list-style-type: none"> • Data producerii evenimentului • Diagnosticul medical • Descrierea evenimentului • Nr. și data procesului verbal de cercetare a evenimentului • Numărul de zile de incapacitate temporară de muncă
<ul style="list-style-type: none"> • Informații referitoare la efectuarea controlului medical la angajare 	<ul style="list-style-type: none"> • viza medicului de medicina muncii • viza pentru testarea psihologică
<ul style="list-style-type: none"> • Informații referitoare la efectuarea controlului medical periodic 	<ul style="list-style-type: none"> • viza medicului de medicina muncii • viza pentru testarea psihologică
<p>În fișa individuală de instructaj se va trece rezultatul testării și faptul că persoana a fost admisă la lucru, numele și prenumele angajatorului, funcția acestuia, data și semnătura.</p>	

Fișa individuală de instructaj se completează pentru următoarele persoane:

1. Persoane angajate;
2. Studenți în perioada de practică;
3. Elevi în perioada de practică;
4. Ucenici.

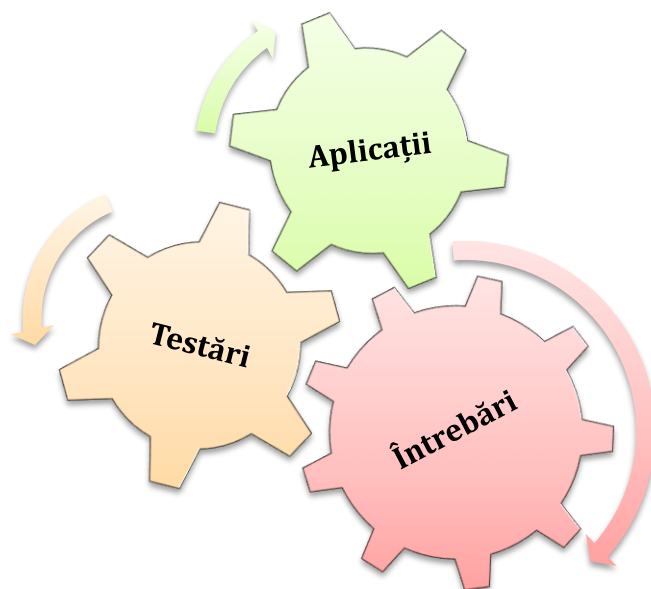
VII.4. Fișa de Instruire Colectivă

În cazul accesului ocazional al unor persoane venite în interes de serviciu, vizite cu caracter didactic sau de alt gen și care nu sunt încadrate în unitatea / întreprinderea respectivă, instruirea introductivă generală poate fi redusă atât în ceea ce privește volumul cunoștințelor cât și timpul de instruire.

Consemnarea unei astfel de instruiți se face de către cel care face instruirea (angajatorul, sau personalul specializat în SSM) pe un document denumit

Fișa de instruire colectivă.

Fișa de instruire colectivă se întocmește în două exemplare și conține datele tuturor persoanelor care au fost, astfel instruite, precum și instructajul predat, alături de semnăturile tuturor persoanelor care au participat la un astfel de instructaj colectiv!

GLOSAR

Termeni și definiții în domeniul securității și sănătății în muncă (SSM)

A

1. **angajator** - persoana fizica sau juridică ce se afla în raporturi de muncă ori de serviciu cu lucrătorul respectiv și care are responsabilitatea întreprinderii și/sau unității;
2. **antreprenor (constructor, contractant, ofertant)** - orice persoana fizica sau juridica competenta care executa lucrări de construcții-montaj, in baza unui proiect, la comanda beneficiarului;
3. **accident de muncă** - vătămarea violenta a organismului, precum și intoxicația acuta profesională, care au loc în timpul procesului de muncă sau în îndeplinirea îndatoririlor de serviciu și care provoacă incapacitate temporară de muncă de cel puțin 3 zile calendaristice, invaliditate ori deces;
4. **accident ușor** - eveniment care are drept consecința leziuni superficiale care necesita numai acordarea primelor îngrijiri medicale și a antrenat incapacitate de muncă cu o durată mai mica de 3 zile;
5. **accident care produce incapacitate temporară de muncă (ITM)** - accident care produce incapacitate temporară de muncă de cel puțin 3 zile calendaristice consecutive, confirmată prin certificat medical sau, după caz, prin alte documente medicale, potrivit prevederilor legale;
6. **accident care produce invaliditate (INV)** - accident care produce invaliditate confirmată prin decizie de încadrare într-un grad de invaliditate, emisă de organele medicale în drept;
7. **accident mortal (D)** - accident în urma căruia se produce decesul accidentatului, confirmat imediat sau după un interval de timp, în baza unui act medico-legal;
8. **accident colectiv** - accidentul în care au fost accidentate cel puțin 3 persoane, în același timp și din aceleași cauze, în cadrul aceluiasi eveniment;
9. **accident de muncă de circulație** - accident survenit în timpul circulației pe drumurile publice sau generat de traficul rutier, dacă persoana vătămată se afla în îndeplinirea îndatoririlor de serviciu;
10. **accident de muncă de traseu:**
  - a) accident survenit în timpul și pe traseul normal al deplasării de la locul de muncă la domiciliu și invers și care a antrenat vătămarea sau decesul;
  - b) accident survenit pe perioada pauzei reglementare de masă în locuri organizate de angajator, pe traseul normal al deplasării de la locul de muncă la locul unde ia masa și invers, și care a antrenat vătămarea sau decesul;

c) accident care a antrenat vătămarea sau decesul, petrecut pe traseul normal al deplasării de la locul de muncă la locul unde își încasează salariul și invers, dacă acesta este organizat de angajator în afara unității;

11. accident în afara muncii - accident care nu îndeplinește următoarele condiții: vătămare violentă a organismului, precum și o intoxicație acută profesională, care au loc în timpul procesului de muncă sau în îndeplinirea îndatoririlor de serviciu și care provoacă incapacitate temporară de muncă de cel puțin 3 zile calendaristice, invaliditate ori deces;

12. agent chimic - orice element sau compus chimic, singur ori în amestec, în stare naturală sau fabricat, utilizat ori eliberat, inclusiv sub formă de deșeuri, prin orice activitate profesională, fie că este produs intenționat sau nu, fie că este introdus pe piață ori nu;

13. agenți biologici - microorganisme, inclusiv microorganismele modificate genetic, culturile celulare și endoparaziții umani, care sunt susceptibile să provoace infecție, alergii sau intoxicație;

14. abaterea disciplinară reprezintă o faptă în legătură cu munca și care constă într-o acțiune sau inacțiune săvârșită cu vinovație de către salariat, prin care acesta a încălcat normele legale, regulamentul intern, contractul individual de muncă sau contractul colectiv de muncă aplicabil, ordinele și dispozițiile legale ale conducătorilor ierarhici.

B

15. boală profesională - afecțiunea care se produce ca urmare a exercitării unei meserii sau profesii, cauzată de agenți nocivi fizici, chimici ori biologici caracteristici locului de muncă, precum și de suprasolicitarea diferitelor organe sau sisteme ale organismului, în procesul de muncă;

C

16. comunicare - procedura prin care angajatorul comunică producerea unui eveniment, de îndată, autorităților;

17. culoare de securitate - culoarea căreia îi este atribuită o semnificație specifică;

18. codul muncii reglementează domeniul raporturilor de muncă, modul în care se efectuează controlul aplicării reglementărilor din domeniul raporturilor de muncă, precum și jurisdicția muncii.

19. contractul individual de muncă (CIM) este contractul în temeiul căruia o persoană fizică, denumită salariat se obligă să presteze muncă pentru și sub autoritatea unui angajator, persoană fizică sau juridică, în schimbul unei remunerații denumită salariu.

20. comunicare verbală - mesajul verbal comunicat prin voce umană sau artificială și care are o anumită determinare asupra unei situații care trebuie comunicată;

21. contractul de stagiu - un contract încheiat între angajator și stagiar, anexă la contractul individual de muncă;

22. concedierea reprezintă încetarea contractului individual de muncă din inițiativa angajatorului.

23. contractul colectiv de muncă este convenția încheiată în formă scrisă între angajator sau organizația patronală, de o parte, și salariați, reprezentați prin sindicate ori în alt mod prevăzut de lege, de cealaltă parte, prin care se stabilesc clauze privind condițiile de muncă, salarizarea, precum și alte drepturi și obligații ce decurg din raporturile de muncă.

24. conflicte de muncă - conflictele dintre salariați și angajatori privind interesele cu caracter economic, profesional sau social ori drepturile rezultate din desfășurarea raporturilor de muncă.

D

25. demisia este actul unilateral de voință a salariatului care, printr-o notificare scrisă, comunică angajatorului încetarea contractului individual de muncă, după împlinirea unui termen de preaviz;

E

26. eveniment - accidentul care a antrenat decesul sau vătămări ale organismului, produs în timpul procesului de muncă ori în îndeplinirea îndatoririlor de serviciu, situația de persoană dată dispărută sau accidentul de traseu ori de circulație, în condițiile în care au fost implicate persoane angajate, incidentul periculos, precum și cazul susceptibil de boală profesională sau legată de profesiune;

27. echipament de muncă - orice mașină, aparat, unealtă sau instalație folosită în muncă;

28. echipament individual de protecție - orice echipament destinat a fi purtat sau mânuit de un lucrător pentru a-l proteja împotriva unuia ori mai multor riscuri care ar putea să îi pună în pericol securitatea și sănătatea la locul de muncă;

29. examenul medical al lucrătorilor la angajarea în muncă - controlul medical care stabilește aptitudinea/aptitudinea condiționată/inaptitudinea permanentă sau temporară în muncă pentru profesia/funcția și locul de muncă în care angajatorul îi va desemna să lucreze;

30. etichetă - orice document, certificat sau atestare care confirmă că lucrări, produse, servicii, procese sau proceduri îndeplinesc anumite cerințe;

F

31. fișă de solicitare a examenului medical la angajare ("fișa de expunere la riscuri") - document care cuprinde informații privind riscurile și pericolele de la locul de muncă pe care îl completează angajatorul în vederea efectuării examenului medical de către un medic de medicina muncii;

<p>32. fișă de aptitudini - document emis de medicul de medicina muncii, în baza fișei de solicitare a examenului medical la angajare, fișei de identificare a factorilor de risc profesional, dosarului medical și a examenelor medicale efectuate, prin care persoana examinată este declarată apt, apt condiționat, inapt temporar sau inapt pentru un loc de muncă;</p>
G
<p>33. gest-semnal - mișcarea și/sau poziția brațelor și/sau a mâinilor într-o formă codificată, având ca scop ghidarea persoanelor care efectuează manevre ce constituie un risc sau un pericol pentru lucrători.</p> <p>34. greva - reprezintă încetarea voluntară și colectivă a lucrului;</p>
H
<p>35. hărțuire - situația în care se manifestă un comportament nedorit, legat de sexul persoanei, având ca obiect sau ca efect lezarea demnității persoanei în cauză și crearea unui mediu de intimidare, ostil, degradant, umilitor sau jignitor;</p>
I
<p>36. incident periculos - evenimentul identificabil, cum ar fi explozia, incendiul, avaria, accidentul tehnic, emisiile majore de noxe, rezultat din disfuncționalitatea unei activități sau a unui echipament de muncă sau/și din comportamentul neadecvat al factorului uman care nu a afectat lucrătorii, dar ar fi fost posibil să aibă asemenea urmări și/sau a cauzat ori ar fi fost posibil să producă pagube materiale;</p> <p>37. invaliditate - pierdere parțială sau totală a capacității de muncă, confirmată prin decizie de încadrare într-un grad de invaliditate, emisă de organele medicale în drept;</p> <p>38. invaliditate evidentă - pierdere a capacității de muncă datorată unor vătămări evidente, cum ar fi un braț smuls din umăr, produse în urma unui eveniment, până la emiterea deciziei de încadrare într-un grad de invaliditate de către organele medicale în drept;</p> <p>39. intoxicație acută profesională - stare patologică apărută brusc, ca urmare a expunerii organismului la noxe existente la locul de muncă;</p> <p>40. incapacitate temporară de muncă - pierderea capacității de muncă, ca urmare a tulburării unei stări funcționale, pentru o perioadă de timp, după care accidentatul își recapătă capacitatea funcțională normală;</p>
Î
<p>41. îndatoriri de serviciu - sarcini profesionale stabilite în: contractul individual de muncă, regulamentul intern sau regulamentul de organizare și funcționare, fișa postului, deciziile scrise, dispozițiile scrise ori verbale ale conducătorului direct sau ale șefilor ierarhici ai acestuia;</p>

42. întreținere - totalitatea operațiunilor prin care se asigură menținerea instalației/echipamentului în parametrii de funcționare în condiții de siguranță;

L

43. lucrător - persoana angajată de către un angajator, potrivit legii, inclusiv studenții, elevii în perioada efectuării stagiului de practică, precum și ucenicii și alți participanți la procesul de muncă, cu excepția persoanelor care prestează activități casnice;

44. loc de muncă - locul destinat să cuprindă posturi de lucru, situat în clădirile întreprinderii și/sau unității, inclusiv orice alt loc din aria întreprinderii și/sau unității la care lucrătorul are acces în cadrul desfășurării activității;

45. lucrător independent - orice persoana fizică autorizată care realizează o activitate profesională în mod independent și își asumă contractual față de beneficiar, antreprenor sau subantreprenor sarcina de a realiza pe șantier lucrări pentru care este autorizat;

46. lucrător care lucrează în condiții de izolare - un lucrător care nu are contact vizual și comunicare verbală directă cu alți lucrători, în cele mai multe cazuri pentru o perioadă de timp mai mare de o oră, și când nu este posibil să i se acorde ajutor imediat în caz de accident sau când se află într-o situație critică;

M

47. manipularea manuală a maselor se înțelege orice tip de transport sau susținere a unei mase de către unul ori mai mulți lucrători, inclusiv ridicarea, așezarea, împingerea, tragerea, purtarea sau deplasarea unei mase, care, datorită caracteristicilor acesteia sau condițiilor ergonomice necorespunzătoare, prezintă riscuri pentru lucrători, în special de afecțiuni dorsolombare.

48. mașină - un ansamblu de părți sau componente legate între ele, dintre care cel puțin una este în mișcare, care sunt reunite de o manieră solidară în vederea unui anumit scop, în special montat ori destinat montării cu un sistem de acționare, altul decât forța umană sau animală, aplicată direct;

49. munca nedeclarată reprezintă:

a) primirea la muncă a unei persoane fără încheierea contractului individual de muncă în formă scrisă, cel târziu în ziua anterioară începerii activității;

b) primirea la muncă a unei persoane fără transmiterea elementelor contractului individual de muncă în registrul general de evidență a salariaților cel târziu în ziua anterioară începerii activității;

c) primirea la muncă a unui salariat în perioada în care acesta are contractul individual de muncă suspendat;

d) primirea la muncă a unui salariat cu depășirea duratei timpului de muncă stabilită în cadrul contractelor individuale de muncă cu timp parțial;

50. munca subdeclarată - reprezintă acordarea unui salariu net mai mare decât cel constituit și evidențiat în statele de plată a salariilor și în declarația

<p>lunară privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, impozitului pe venit și evidența nominală a persoanelor asigurate, transmisăa autorităților fiscale</p> <p>51. munca forțată - desemnează orice muncă sau serviciu impus unei persoane sub amenințare ori pentru care persoana nu și-a exprimat consimțământul în mod liber;</p> <p>52. mentor - persoana desemnată de angajator care coordonează stagiul pe durata stagiului și care participă la activitatea de evaluare;</p> <p>53. munca suplimentară - munca prestată în afara duratei normale a timpului de muncă săptămânal;</p> <p>54. munca de noapte - munca prestată între orele 22.00 – 06.00;</p>
N
<p>55. noxă profesională - orice factor care face parte din procesul de producție, de muncă sau din mediul exterior muncii și care poate avea o acțiune nocivă asupra sănătății lucrătorilor sau poate să le reducă capacitatea de muncă;</p>
O
<p>56. operator - lucrătorul/lucrătorii însărcinat/însărcinați cu utilizarea echipamentului de muncă;</p> <p>57. operator RSVTI - operator autorizat, responsabil cu supravegherea și verificarea tehnică în utilizare a instalațiilor/echipamentelor din domeniul ISCIR;</p>
P
<p>58. pericol grav și iminent de accidentare - situația concretă, reală și actuală careia îi lipsește doar prilejul declanșator pentru a produce un accident în orice moment;</p> <p>59. perioada de stagiu - perioada de timp cuprinsă între data angajării și data finalizării stagiului și care se încheie cu eliberarea unui certificat/unei adeverințe semnat/semnate de angajator;</p> <p>60. planul de securitate și sănătate este un document scris care cuprinde ansamblul de măsuri ce trebuie luate în vederea prevenirii riscurilor care pot apărea în timpul desfășurării activităților pe șantier;</p> <p>61. panou - semnalul care, prin combinarea unei forme geometrice, a unor culori și a unui simbol sau a unei pictograme, furnizează o indicație specifică, a cărei vizibilitate este asigurată prin iluminare de intensitate suficientă;</p> <p>62. panou suplimentar - panoul utilizat împreună cu un alt panou, care furnizează informații suplimentare;</p> <p>63. pericol: - proprietatea sau capacitatea intrinsecă prin care un element (de exemplu: materii, materiale, metode și practici de muncă, tehnologii etc.) este susceptibil să conducă la materializarea unui eveniment nedorit.</p> <p>64. punere în funcțiune - acțiunea care are loc în momentul primei utilizări a unei/unui instalații/echipament;</p>

R

- 65. radiații optice** - orice radiații electromagnetice cu lungimea de undă cuprinsă între 100 nm și 1 mm;
- 66. radiații ultraviolete** - radiații optice cu lungimea de undă cuprinsă între 100 nm și 400 nm;
- 67. risc** - probabilitatea ca evenimentul nedorit să se realizeze cu o anumită gravitate, în condiții de utilizare și/sau expunere date;
- 68. reparare** - ansamblul de lucrări și operațiuni ce se execută prin înlăturarea neconformităților/ defecțiunilor constatate la o instalație/un echipament, în scopul aducerii acesteia/acestuia la parametri inițiali sau la alți parametri care asigură funcționarea în condiții de siguranță a acesteia, conform prescripțiilor tehnice;
- 69. revizie** - activitatea, de regulă planificată, ce constă în ansamblul operațiunilor ce se execută asupra unei/unui instalații/echipament în scopul reglării sau înlocuirii pieselor și aparatelor înglobate de aceasta/acesta, conform prescripțiilor tehnice;

S

- 70. stagiatar** - debutantul în profesie, angajat cu contract individual de muncă, cu excepția celor care dovedesc că au desfășurat, potrivit legii, activitate profesională în același domeniu, anterior absolvirii ;
- 71. stagiul de practică** - instruirea cu caracter aplicativ, specifică meseriei sau specialității în care se pregătesc elevii, studenții, ucenicii, precum și șomerii în perioada de reconversie profesională;
- 72. securitate și sănătate în muncă** - ansamblul de activități instituționalizate având ca scop asigurarea celor mai bune condiții în desfășurarea procesului de muncă, apărarea vieții, integrității fizice și psihice, sănătății lucrătorilor și a altor persoane participante la procesul de muncă;
- 73. semnalizare de securitate și/sau de sănătate** - semnalizarea care se referă la un obiect, o activitate sau o situație determinată și furnizează informații ori cerințe referitoare la securitatea și/sau sănătatea la locul de munca, printr-un panou, o culoare, un semnal luminos ori acustic, o comunicare verbală sau un gest-semnal, după caz;
- 74. semnal de interzicere** - semnalul prin care se interzice un comportament care ar putea atrage sau cauza un pericol;
- 75. semnal de avertizare** - semnalul prin care se avertizează asupra unui risc sau unui pericol;
- 76. semnal de obligativitate** - semnalul prin care se indică adoptarea unui comportament specific;
- 77. semnal de salvare sau de prim ajutor** - semnalul prin care se dau indicații privind ieșirile de urgență ori mijloacele de prim ajutor sau de salvare;

78. simbol sau pictograma - imaginea care descrie o situație sau indica un comportament specific și care este utilizată pe un panou ori pe o suprafață luminoasă;

79. semnal luminos - semnalul emis de un dispozitiv realizat din materiale transparente sau translucide, iluminate din interior ori din spate, astfel încât să se creeze o suprafață luminoasă;

80. semnal acustic - semnalul sonor codificat, emis și difuzat de un dispozitiv realizat în acest scop, fără folosirea vocii umane sau artificiale;

81. supravegherea și verificarea tehnică a instalațiilor - totalitatea activităților desfășurate în scopul funcționării în condiții de siguranță a instalațiilor / echipamentelor din domeniul ISCIR;

82. suspendarea contractului individual de muncă are ca efect suspendarea prestării muncii de către salariat și a plății drepturilor de natură salarială de către angajator;

83. salariatul de noapte - salariatul care efectuează munca de noapte cel puțin 3 ore din timpul sau zilnic de lucru sau salariatul care efectuează muncă de noapte în proporție de cel puțin 30% din timpul lunar de lucru.

84. salariul - contraprestația muncii depuse de salariat în baza contractului individual de muncă care poate cuprinde: salariul de bază, indemnizații, sporuri, precum și alte adaosuri.

Ș

85. șantier temporar sau mobil - orice șantier în care se desfășoară lucrări de construcții sau de inginerie civilă : excavații, terasamente, construcții, montarea și demontarea elementelor prefabricate, amenajări sau instalații, transformări, renovări, reparații, dărâmări, demolări, mentenanță, întreținere, lucrări de zugrăveli și curățare, asanări, consolidări, modernizări, reabilitări, extinderi, restaurări, montări

86. șef de șantier - persoana fizică desemnată de către antreprenor să conducă realizarea lucrărilor pe șantier și să urmărească realizarea acestora conform proiectului;

T

87. timpul de muncă - orice perioadă în care salariatul prestează muncă, se află la dispoziția angajatorului și îndeplinește sarcinile și atribuțiile sale, conform prevederilor contractului individual de muncă, contractului colectiv de muncă aplicabil și/sau ale legislației în vigoare;

U

88. utilizarea echipamentului de muncă - orice activitate referitoare la echipamentul de muncă, cum ar fi pornirea sau oprirea echipamentului, folosirea, transportul, repararea, modificarea, întreținerea, inclusiv curățarea lui;

V

89. verificare tehnică - ansamblul examinărilor și încercărilor efectuate instalațiilor/ echipamentelor realizate în timpul activităților de montare, instalare, reparare sau revizie a instalațiilor/echipamentelor, în conformitate cu cerințele din documentațiile tehnice și/sau prevederile prescripțiilor tehnice;

Z

90. zona periculoasa - orice zona din interiorul și/sau din jurul echipamentului de munca în care prezenta unui lucrător expus îl supune pe acesta unui risc pentru sănătatea și securitatea sa.

Notă: termenii și definițiile au fost preluați din legislație, sunt în completarea informațiilor din îndrumar și fac parte integrantă din bibliografie.

Bibliografie

1. ALEXANDRU, Ioan, ALEXANDRU, Adrian - Evaluarea Riscurilor Profesionale, Note de curs, Iași, 2005
2. ALEXANDRU, V. - Ergonomie. Elemente generale, Ed. LUX LIBRIS, Brașov, 1997
3. ANDREESCU, Gheorghe - Medicina Muncii, Elemente de Practică, Ed. MEDICALĂ, București, 1981
4. BACIU, I., DEREVENCO, P. - Bazele Fiziologice ale Ergonomiei, vol.I + II, Ed. DACIA, Cluj-Napoca, 1985
5. BASUC, Mariana ș.a. - Securitate și Sănătate în Muncă - Cerințe Legale și Bune Practici, CENTRUL DE PREGĂTIRE ȘI PERFECTIONARE PROFESIONALĂ AL INSPECȚIEI MUNCII, București, 2008
6. BASUC, Mariana, BALȚĂ, Mihai, ș.a. - Reglementări și bune practici în domeniul Securității și sănătății în muncă, Ed. Copertex, București, 2004
7. BĂBUȚ, Gabriel - Evaluarea Riscurilor de Accidentare și îmbolnăvirea profesională, suport de curs, Universitatea din Petroșani, 2004
8. BEJAN, L., GOMIC, G. - Primul Ajutor la locul accidentului și în timpul transportului, Ed. FACLA, Timișoara, 1981
9. BOGÁTHY, Zoltán, POPESCU, Cristian - Manual de Psihologia Muncii și Organizațională, Ed. Polirom, 2004, Iași
10. BOGÁTHY, Zoltán, SAVA, Florin - Manual de Psihologia Muncii și Organizațională, Ed. Polirom, 2004, Iași
11. BOGÁTHY, Zoltán, ș.a. - Manual de Psihologia Muncii și Organizațională, Ed. Polirom, Iași, 2004
12. BUGA, Constantin - Reglementarea Juridică a Protecției Muncii, Ed. "JUS-R.B.A." București, 1997
13. BURLOIU, P. - Ergonomia și Organizarea Ergonomică a Muncii, E.D.P. București, 1990
14. CĂLDĂRESCU, Gabriela, TANASIEVICI, George Daniel - Evaluarea conformității de securitate a echipamentelor de muncă și a echipamentelor individuale de protecție, Suport de curs, Universitatea Tehnică Gh. Asachi din Iași, Facultatea de Știința și Ingineria Materialelor, Iași, 2009
15. CĂREAN, Mariana, CĂREAN, P. - Proiectarea Ergonomică a Sistemelor de Muncă, Ed. DACIA, Cluj-Napoca, 1998
16. CĂREAN, Mariana - Elemente de Ergonomie și Studiul Muncii, Ed. CASA CĂRȚII DE ȘTIINȚĂ, Cluj-Napoca, 2000
17. CREANGĂ, Camelia - Metodologii pentru aprecierea riscurilor la locul de muncă, ICSPM, București, 1999
18. DARABONT, Alexandru - Evaluarea Calității de Securitate a Echipamentelor Tehnice, Ed. AGIR, BUCUREȘTI, 2001
19. DARABONT, Alexandru - Valori limita de expunere la agentii fizici la locul de muncă, Risc și Securitate în Munca, I.C.S.P.M., București, NR. 1-2/1994
20. DARABONT, Alexandru, GRIGORIU Ileana, ș.a. - Primul Ajutor la locul accidentului, Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Muncii, 1999
21. DARABONT, Alexandru, KOVACS, Ștefan, DARABONT, Doru - "Ghid pentru autoevaluarea Securității în Munca la nivelul unitatilor mici și mijlocii" - 1998
22. DARABONT, Alexandru, NISIPEANU, Steluța, DARABONT, Doru - Auditul Securității și Sănătății în Muncă - Ed. AGIR - București, 2002
23. DARABONT, Alexandru, PECE, Ștefan - Protecția Muncii, Ed. DIDACTICA ȘI PEDAGOGICĂ, București, 1996
24. DARABONT, Alexandru, PECE, Ștefan, DĂSCĂLESCU, Aurelia - Managementul Securității și Sănătății în Muncă, Ed. AGIR, București, 2001
25. DARABONT, Alexandru, TĂNASE Nazarica - Ghid pentru Evaluarea nivelului de Securitate în Muncă, ICSPM, BUCUREȘTI, 1997
26. DĂSCĂLESCU, Aurelia - Costul Accidentelor de Muncă, Ed. ATLAS PRESS, București, 2003
27. DEMIAN, Adina-Mihaela, PSIHOLOG - Combaterea stresului de la locul de muncă, măsuri la nivel individual și organizațional București, 2005
28. ISPAS, C., ș.a. - Ergonomia Mașinilor Unelte, Ed. TEHNICĂ, București, 1984
29. MINCĂ, Gabriel - Analiza Riscurilor Profesionale, curs postuniversitar, București 2004
30. MUNTEANU, Roxana - Drept European, Ed. OSCAR PRINT, București, 1996
31. NĂSTORIU, Ioan - ABC-ul Primului Ajutor, Ed. CERES, București, 1989

Noțiuni de SECURITATE ȘI SĂNĂTATE ÎN MUNCĂ

Îndrumar pentru elevii din învățământul liceal - Volumul I

32. NICULESCU, Toma, TOMA, Ion, DUCA, Pavel - Medicina Muncii , Ed. MEDMUN, 1999
33. PECE, Ștefan - Evaluare a Riscurilor în sistemul Om - Mașină, Ed. ATLAS PRESS, București 2003
34. PECE, Ștefan, DASCALESCU, Andrei - DEX dictionar explicativ în securitate și sănătate În Muncă, , Ed. Genicod, Bucuresti, 2001
35. PECE, Ștefan, DĂSCĂLESCU, Aurelia - Metodă de Evaluare a Riscurilor, ICSPM, București, 1998
36. POPESCU, Andrei - Dreptul Internațional al Muncii, Ed. HOLDING REPORTER, București, 2004
37. PURDEA, D. - Ergonomie și Studiul Muncii, Ed. DACO-PRESS, Cluj-Napoca, 1994
38. RANGU, Gheorghe - Inițiere în Ergonomie, Ed. TEHNICĂ, București, 1984
39. ROȘCA, C., ș.a. - Economia și Organizarea Ergonomică a Muncii, E.D.P., București, 1982
40. ȘTEFĂNESCU, Ion Traian - Dreptul muncii, Ed. LUMINA LEX, Bucuresti, 2000
41. STRĂJESCU, E., ș.a. - Ergonomia și Estetica Mașinilor Unelte, Universitatea Politehnică București, 2000
42. TINCA, Ovidiu - Normele Juridice de Protecție a Muncii, Ed. LUMINA LEX, Bucuresti, 2002
43. TRUFAȘU, A., O. - Ergonomie Vizuală, Universitatea Politehnică București, 2000
44. TUDOROIU, Theodor - Tratatul Uniunii Europene, Ed. LUCRETIUS, Bucuresti, 1996
45. *** Agenția Europeană pentru Securitate și Sănătate în Muncă, fișă informativă, Economiiile Naționale și Securitatea și Sănătatea în Muncă
46. *** Agenția Europeană pentru Securitate și Sănătate în Muncă, fișă informativă, Atenție la pericolele de la locul de munca, sfaturi pentru lucrătorii tineri.
47. *** Agenția Europeană pentru Securitate și Sănătate în Muncă, fișă informativă, Management Performant pentru prevenirea accidentelor
48. *** Agenția Europeană pentru Securitate și Sănătate în Muncă, fișă informativă, Previziunile experților privind riscurile psihosociale emergente legate de securitatea și sănătatea în muncă
49. *** Agenția Europeană pentru Securitate și Sănătate în Muncă, fișă informativă, Prevenirea violentei asupra personalului din sectorul educațional
50. *** American Psychological Association - Stress in the Workplace - Workplace stress from the employee's point of view; gives suggestions for gaining control over some aspects of one's job.
51. *** Constituția României (republicare)
52. *** Legea nr. 319/2006 a securității și sănătății în muncă
53. *** Legea nr. 108/1999 republicata, de înființare a inspecției muncii
54. *** Decretul nr. 92/1976 privind carnetul de muncă
55. *** Directiva 2000/54/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind protecția lucrătorilor contra riscurilor legate de expunerea la agenți biologici la locul de muncă, 18 septembrie 2000.
56. *** Directiva 2003/10/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind cerințele minime de securitate și sănătate referitoare la expunerea lucrătorilor la riscuri generate de agenți fizici, 6 februarie 2003
57. *** Directiva 89/391/CEE a Consiliului Comunității Europene, Directiva - cadru. pentru promovarea îmbunătățirii sănătății și securității lucrătorilor la locul de muncă din 12 iunie 1989
58. *** Directiva 95/63/CE a Consiliului de modificare a Directivei 89/655/CEE privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru folosirea de către lucrători a echipamentului de lucru la locul de muncă, 5 decembrie 1995
59. *** HOTĂRÂRE nr. 1.146 /2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru utilizarea în munca de către lucrători a echipamentelor de muncă
60. *** HOTĂRÂRE nr. 1028/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate în muncă referitoare la utilizarea echipamentelor cu ecran de vizualizare
61. *** HOTĂRÂRE nr. 1048/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru utilizarea de către lucrători a echipamentelor individuale de protecție la locul de muncă
62. *** HOTĂRÂRE nr. 1051/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru manipularea manuală a maselor care prezintă riscuri pentru lucrători, în special de afecțiuni dorsolombare
63. *** HOTĂRÂRE nr. 1091/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru locul de muncă
64. *** HOTĂRÂRE nr. 1092/2006 privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți biologici în muncă
65. *** HOTĂRÂRE nr. 1218/2006 privind stabilirea cerințelor minime de securitate și sănătate în muncă pentru asigurarea protecției lucrătorilor împotriva riscurilor legate de prezența agenților chimici
66. *** HOTĂRÂRE nr. 1425/2006 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii securității și sănătății în muncă nr. 319/2006
67. *** HOTĂRÂRE nr. 1876/2005 privind cerințele minime de securitate și sănătate referitoare la expunerea lucrătorilor la riscurile generate de vibrații
68. *** HOTĂRÂRE nr. 300/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate pentru șantierele temporare sau mobile

Noțiuni de SECURITATE ȘI SĂNĂTATE ÎN MUNCĂ

Îndrumar pentru elevii din învățământul liceal - Volumul I

69. *** HOTĂRÂRE nr. 355/2007 privind supravegherea sănătății lucrătorilor
70. *** HOTĂRÂRE nr. 493/2006 privind cerințele minime de securitate și sănătate referitoare la expunerea lucrătorilor la riscurile generate de zgomot
71. *** HOTĂRÂRE nr. 971/2006 privind cerințele minime pentru semnalizarea de securitate și/sau de sănătate la locul de muncă
72. *** Hotărârea de Guvern nr. 115/2004 privind stabilirea cerintelor esențiale de securitate ale echipamentelor individuale de protecție și a condițiilor pentru introducerea lor pe piață
73. *** Hotărârea de Guvern nr. 119/2004 privind stabilirea condițiilor pentru introducerea pe piață a mașinilor industriale
74. *** Hotărârea de Guvern nr. 1768/2005 privind preluarea din carnetele de munca a datelor referitoare la perioadele de stagiu de cotizare realizat în sistemul public de pensii anterior datei de 1 aprilie 2001
75. *** Inspekția Muncii, Valențe culturale ale securității și sănătății în muncă
76. *** Legea 130/1999 - privind unele măsuri de protecție a persoanelor încadrate în muncă modificată și completată prin O.U.G.136/1999, Legea 322/2001, H.G.238/2002
77. *** Legea 202/2002- privind egalitatea de șanse între femei și bărbați
78. *** Legea nr. 156/2000 privind protecția cetățenilor români care lucrează în străinătate
79. *** Legea nr. 346/2002 privind asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale
80. *** Legea nr. 371/2005 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 65/2005 privind modificarea și completarea Legii nr. 53/2003 - Codul Muncii
81. *** Legea nr. 403/2005 pentru modificarea și completarea Legii nr. 130/1999 privind unele măsuri de protecție a persoanelor încadrate în muncă
82. *** Legea nr. 480/2004 privind modificarea literei e). a articolului 50 din Legea nr. 53/2003 - Codul Muncii
83. *** Legea nr. 53/2003 - Codul muncii
84. *** Legea nr. 541/2003 pentru modificarea unor dispoziții ale Legii nr. 53/2003 - Codul Muncii
85. *** Legea nr. 592/2002 privind aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 43/2002 pentru modificarea Legii nr. 156/2000 privind protecția cetățenilor români care lucrează în străinătate
86. *** Norme metodologice din 22 decembrie 2004 de aplicare a Legii nr. 346/2002 privind asigurarea pentru accidente de muncă și boli profesionale, cu modificările și completările ulterioare
87. *** O.G. 137/2000- privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, modificată prin Legea 48/2002 , O.G. 77/2003, Instrucțiuni 1/2003
88. *** O.U.G. nr. 65/2005 privind modificarea și completarea Legii nr. 5/2003 - Codul Muncii
89. *** ORDIN nr. 753/2006 privind protecția tinerilor în muncă
90. *** Ordinul Ministerului Muncii nr. 136/1976 pentru aprobarea metodologiei de întocmire, completare, păstrare și evidența a carnetului de muncă
91. *** Ordinul Ministrului Muncii și Solidarității Sociale nr. 64/2003 pentru aprobarea modelului - cadru al contractului individual de muncă
92. *** Ordinul Ministrului Muncii și Solidarității Sociale nr. 76/2003 privind modificarea și completarea modelului - cadru al contractului individual de muncă prevăzut în anexa la Ordinul ministrului muncii și solidarității sociale nr. 64/2003
93. *** Ordonanța de guvern nr. 43/2002 pentru modificarea Legii nr. 156/2002 privind protecția cetățenilor români care lucrează în străinătate
94. *** Legea 53/2003 - Codul Muncii
95. *** Ordinul nr. 2171/2022 pentru aprobarea modelului-cadru al cîm
96. *** H.G. nr. 905/2017 privind registrul general de evidență a salariaților
97. *** Legea nr. 367 /2022 dialogului social
98. *** H.G. nr. 1260/2011 privind sectoarele de activitate
99. *** LEGEA nr. 202/2002 privind egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați
100. *** Ordonanța nr. 137/2000- privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare
101. *** H.G. nr. 600/2007 privind protecția tinerilor la locul de muncă
102. *** www.cec.lu/en/comm/eurostat/eurostat.html
103. *** www.ensae.fr/welcome.html
104. *** www.europa.eu.int
105. *** www.europa.eu.int/celex/celex.html
106. *** www.europa.eu.int/eur-lex
107. *** www.euroinfo.cce.eu
108. *** www.sanataeocupationala.ro
109. *** <https://www.hoffmann-group.com/RO/ro/horo> / know how / ghid online / ghid privind echipamentele de protecție personală / protecția capului / e / 48867 /
110. *** <https://armorum.ro/protectia-capului/>

Noțiuni de SECURITATE ȘI SĂNĂTATE ÎN MUNCĂ
Îndrumar pentru elevii din învățământul liceal - Volumul I

Noțiuni de SECURITATE ȘI SĂNĂTATE ÎN MUNCĂ
Îndrumar pentru elevii din învățământul liceal - Volumul I

Tipar digitalizat realizat la Tipografia **pim**
Iași, Șoseaua Ștefan cel Mare și Sfânt nr. 109, 700497
Tel.: 0730.086.676; 0732.430.407; 0732.599.999
E-mail: aditura@pimcopy.ro, editura.pim@gmail.com
www.pimcopy.ro